

gazeta

IASTKOWSKA

samorządowo
- społeczna

Gmina
Jastków

UKAZUJE SIĘ OD 1990 R. • PL ISSN 1509-5657

Nr 1 (81)
kwiecień 2022

Artyści Ziemi Jastkowskiej
Przyjmujemy uchodźców
Pomoc społeczna

– STRONY 10-11
– STRONY 25-26
– STRONY 27-30

Z sesji Rady Gminy

Czas biegnie nieubłaganie. W tej kadencji odbyło się już 40 posiedzeń Rady Gminy. W pierwszym kwartale 2022 roku mieliśmy trzy sesje, na których zapadło wiele ważnych dla mieszkańców uchwał. Co istotne, mimo pandemii, obrady odbywają się w sali konferencyjnej Urzędu Gminy w formie tradycyjnej, a nie zdalnej, z pełną możliwością uczestniczenia w sesjach przez mieszkańców naszej gminy.

28 stycznia odbyła się XXXVIII sesja Rady Gminy Jastków. Podczas posiedzenia podjęte zostały uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla gminy Jastków na lata 2022-2025, w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż nieruchomości zabudowanej, położonej w miejscowości Piotrawin I, w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż niezabudowanej nieruchomości położonej w miejscowości Piotrawin I w drodze bezprzetargowej, w sprawie wyznaczenia miejsc handlu rolników i ich domowników produktami rolnymi lub spożywczymi oraz regulaminu tego handlu, w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków ratowników OSP uczestniczących w działaniach ratowniczych, akcjach ratowniczych, szkoleniach lub ćwiczeniach pożarniczych organizowanych przez Państwową Straż Pożarną lub gminę Jastków oraz uchwały dotyczące zmian w tegorocznym budżecie i WPF.

25 lutego sesja miała charakter wyjątkowy ze względu na podziękowania za współpracę i oficjalne pożegnanie odchodzącego na emeryturę, wieloletniego sekretarza gminy Jastków Andrzeja

Kraka. Podczas głosowań przyjęte zostały m.in. uchwały w sprawie przyjęcia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2022 - 2031, w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022-2026 i w sprawie przyjęcia raportu z realizacji Programu Ochrony Środowiska za lata 2017 - 2020. Ponadto na sesji w lutym radni przegłosowali uchwały w sprawie zarządzenia poboru podatków i opłat w drodze inkasa, określenia inkasentów i wysokości wynagrodzenia za inkaso, w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy dla części obszarów, a także uchwały budżetowe. Gośćmi rady byli Komendant Komisariatu Policji w Niemczech Artur Tarnawski oraz Komendant Gminny OSP Edward Kozłowski, którzy przedstawili sprawozdanie z działalności swoich instytucji za 2021 rok.

Ostatnia sesja odbyła się 25 marca, zaś w porządku obrad znalazły się przegłosowane

później przez radnych uchwały: w sprawie przyjęcia zadania zleconego dotyczącego utrzymania grobów i cmentarzy wojennych, w sprawie ustalenia opłat za przewożenie ścieków beczkowozami do punktu zlewnego, w sprawie uchwalenia „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na 2022 rok”, w sprawie zmiany uchwały dotyczącej tegorocznego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz w sprawie zmian budżetowych. Radni zapoznali się też ze sprawozdaniami z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny za 2021 rok i o wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli w szkołach gminy za ub. rok. Istotnym punktem obrad była też informacja dotycząca stanu dróg gminnych oraz planowanych na 2022 rok prac remontowych i modernizacyjnych.

Kolejna sesja Rady Gminy została zaplanowana na piątek, 29 kwietnia br.

MAREK WIECZERZAK

W Tomaszowicach leje się krew

Kontynuujemy rozpoczęte w 2019 roku w gminie Jastków terenowe akcje poboru krwi w Tomaszowicach, organizowane wspólnie z Regionalnym Centrum Krwiodawstwa i Krwiolęcznictwa w Lublinie.

Pierwsza tegoroczna akcja odbyła się w niedzielę 27 marca na parkingu pod kościołem. Krwiodawcy jak zwykle nie zawiedli, pojawiło się kilkanaście osób, w tym silna grupa strażaków z OSP w Tomaszowicach. Dzięki temu udało się pozyskać wiele litrów krwi potrzebnej do ratowania życia i zdrowia ludzkiego. Relację z akcji można było obejrzeć w Panoramicie Lubelskiej TVP 3 Lublin.

Kolejne akcje krwiodawstwa w Tomaszowicach z wykorzystaniem ambulansu zaplanowane zostały na 7 sierpnia 2022 r. (niedziela), godz. 9-13 oraz 23 października 2022 r. (niedziela), godz. 9-13. Dodatkowo, 29 czerwca 2022 r. (środa), również w godz. 9-13, w czasie odpustu

parafialnego odbędzie się akcja stacjonarna, w sali parafialnej.

Przypominamy, że krew mogą oddawać osoby zdrowe, między 18 a 65 rokiem życia. Do rejestracji konieczne jest posiadanie dokumentu tożsamości. Krew jest lekiem, którego nie można wyprodukować, dlatego serdecznie zachęcamy

wszystkich, którzy mogą, do podzielenia się darem życia z drugim człowiekiem.

W dotychczasowych akcjach organizowanych w Tomaszowicach uczestniczyło już ponad 120 osób, dzięki czemu udało się pozyskać ok. 50 litrów krwi.

MAREK WIECZERZAK

gazeta
JASTKOWSKA

www.jastkow.pl; gazeta@jastkow.pl

Ewa Dziadosz

(dziadosz.ewa@gmail.com),

Helena Skomorowska

(hskomorowska@gmail.com),

**Magdalena Zarzeka, Eliza Pielacha,
Marcin Abramek, Kamil Ziółkowski**

REDAGUJE ZESPÓŁ:

Szanowni Mieszkańcy!

Bieżący rok rozpoczęliśmy pod znakiem niepokoju wywołanego nowymi wariantami wirusa Covid 19 i masowymi zakażeniami oraz zgonami. Znowu mieliśmy ograniczenia funkcjonowania firm, urzędów, szkół i przedszkoli. Z chwilą, gdy pojawiły się zwiastuny poprawy w tym zakresie, bo liczba zakażeń zaczęła spadać i życie wracało do normy, dotknęła nas kolejna tragedia – wybuch wojny w Ukrainie, w naszym bezpośrednim sąsiedztwie.

Codziennie żyjemy nowymi doniesieniami o wojnie i tragedii milionów ludzi, którzy masowo uciekają m. in. do naszego kraju. Nasze województwo szczególnie doświadcza napływu sąsiadów. Również u nas w gminie znalazło się bardzo wielu uchodźców, zarówno w domach prywatnych, jak i w lokalach wskazanych i przygotowanych przez gminę. Istotna różnica polega na tym, że lokale, które zadeklarowała gmina do zasobu wojewody, muszą spełniać przewidziane standardy i zostać zaakceptowane przez Sanepid i straż pożarną. Do tego osoby do tych lokali są kierowane przez służby wojewody i nie ma w tym żadnej dowolności. To tytułem wyjaśnienia, szczególnie dla tych osób, które oskarżały nas o blokowanie przyjęcia uciekinierów, nie przyjmując do wiadomości faktu, że nie każdy lokal spełnia podstawowe wymogi związane z zakwaterowaniem ludzi a władze publiczne działają na podstawie i w granicach prawa. Nie ma natomiast przeszkód dla osób chętnych w przyjmowaniu uciekinierów pod swój dach. Gratyfikacja finansowa ustalona przez rząd jest identyczna dla lokali prywatnych i gminnych.

Sytuacja jest bardzo trudna dla wszystkich, ale najtrudniejsza dla ludzi, którzy musieli porzucić wszystko i opuścić swój dom. Często w starszym wieku, schorowani lub kobiety z małymi dziećmi na ręku. Myślę, że dociera do nas wszystkich gorzka prawda, że mężczyźni, którzy pozostali aby walczyć o swój kraj, chronią również nasze granice. Oby ta prawda towarzyszyła nam każdego dnia, nawet wtedy, kiedy ciężar pomocy zacznie nam doskwierać i obudzą się różne demony.

Nasz rząd i parlament przygotował przepisy normujące postępowanie w zaistniałej sytuacji kryzysowej. Przepisy te dotyczą m.in. rejestracji uchodźców, nadawania im numeru PESEL, składania wniosków o wypłatę środków za zakwaterowanie i utrzymanie przez osoby które przyjęły ich pod swój dach. Przepisy te są sukcesywnie wdrażane i pozwalają na zabezpieczenie podstawowych potrzeb życiowych. Możemy im również pomóc poprzez zatrudnienie. Pytają o możliwość pracy podczas każdej wizyty mojej i naszych pracowników.

Bardzo budująca jest postawa Polaków spontanicznie niosących pomoc. W naszej gminie również wielu mieszkańców zaangażowało się w różnych formach, jak; zbiórki produktów i środków finansowych, transport, przygotowanie posiłków itp. Na podkreślenie zasługuje zaangażowanie członków OSP, sołtysów, radnych i niektórych przedsiębiorców oraz wielu pracowników urzędu gminy. Piśszemy o tych inicjatywach w naszym Kwartalniku. Wszystkim tym osobom składam serdeczne podziękowania, również w imieniu Ukraińców, którzy przy każdej rozmowie wyrażają wdzięczność i podziękowania.

Zagrożenia, jakich doświadczamy w ostatnich latach, dotyczą każdego z nas. Dotyczą naszych spraw osobistych, zawodowych czy też finansowych. Wszystko to dotyczy również naszej gminy. Niepewność gospodarcza, rosnąca inflacja i duży wzrost cen energii i paliw powoduje, że znacząco rosną wydatki bieżące, uszczuplając tym samym środki finansowe przeznaczone na inwestycje. Z niepokojem i troską myślę o naszych zamierzeniach inwestycyjnych i możliwościach ich realizacji.

Do tego dochodzi wyjątkowe spustoszenie, jakie na naszych drogach poczyniła łagodna i niepozorna zima. Bardzo częste skoki temperatur w połączeniu z opadami powodujące na przemian zamarzanie i rozmarzanie sprawiły, że na wielu drogach mamy do czynienia z dużymi uszkodzeniami. Sporo zniszczeń powoduje również przemieszczanie się po lokalnych drogach ciężkiego transportu wielokrotnie przekraczającego dopuszczalne obciążenie. Do tego dochodzi drastyczny wzrost cen materiałów.

Na bieżący rok przyjęliśmy ambitny plan inwestycyjny. Przypomnę tylko, że na

zaplansowane zadania przeznaczyliśmy w planie budżetowym kwotę ponad 20 mln zł, a są to m.in. dalsza rozbudowa i modernizacja systemu dostarczania wody, wykonanie nowego ujęcia wody w Dąbrowicy, budowa sieci kanalizacyjnych, przebudowa dwóch dużych dróg i kilku dróg wewnętrznych, budowa zbiornika retencyjnego, rozpoczęcie budowy sali gimnastycznej w Ożarowie, dokończenie budowy świetlicy w Marysinie, zakup pomieszczeń na przedszkole gminne w Snopkowie oraz wiele drobniejszych zadań inwestycyjnych i remontowych.

Czy uda się to wszystko zrealizować? To pytanie zadajemy sobie każdego dnia bacznie obserwując dynamicznie zmieniającą się sytuację gospodarczą. Samorządy, które zostały powołane do rozwiązywania problemów lokalnych, najbliżej jak to możliwe swoich mieszkańców, zmuszone są odnajdywać się i działać w globalnych uwarunkowaniach gospodarczych dostosowując plany i marzenia do kurczących się możliwości finansowych.

Oczywiście ja osobiście jak też pracownicy gminy słyszymy od mieszkańców, że płacą podatki i wszystko się im należy i że po to wybrali do władz samorządowych przedstawicieli, aby ich potrzeby załatwiali. Jest w tym ziarno prawdy, jednak dobrze jest pamiętać, że kraj i wspólnoty lokalne są wciąż na drodze rozwoju. Często słyszę to od nowych mieszkańców, że oczekują na wsi miejskich ulic, miejskich usług, transportu i innych wygód. Należy dążyć do lepszych warunków, jednak specyficzne uwarunkowania nie pozwalają zastosować „miejskich” rozwiązań. Przykłady: rozproszona zabudowa = kilometry dróg lokalnych, oświetlenia, chodników, kilometry sieci wodociagowych i kanalizacyjnych, wykluczenie transportowe, dowóz dzieci do szkół = ogromne wydatki, których niektórzy nie chcą dostrzegać.

Każdy wójt, każdy radny i sołtys to ludzie, którzy znają problemy i potrzeby swoich miejscowości, mówią o nich z troską i zabiegają o ich realizację, ale znają też realia dotyczące możliwości pozyskiwania dochodów, dzięki którym te potrzeby można zaspokoić. W ciągu roku obchodzimy różne święta związane z samorządem – dzień sołtysa, pracownika samorządowego, sąsiada itp. Niech te święta przypominają nam, że samorząd to my wszyscy, że mamy obowiązek troszczyć się o wspólne dobro i przeciwdziałać marnotrawieniu. Nasze zaangażowanie i budowanie dobrych sąsiedzkich relacji, mimo wielu różnic, jakich doświadczamy, z pewnością sprawi, że atmosfera i warunki życia staną się lepsze.

Życzymy sobie żeby wszystko przebiegało pomyślnie i aby zapanował pokój.

TERESA KOT

ROZMOWA Z ANDRZEJEM KRAKIEM, EMERYTO

SEKRETARZ NA

Pracował pan w urzędzie gminy Jastków 32 lata, a przez 20 pełnił funkcję sekretarza gminy, od 1 lutego 2022 r. przeszedł na emeryturę. Jak trafił pan do Jastkowa i do urzędu gminy?

Do Jastkowa ściągnął mnie Kazimierz Gorczyca. To mój kolega ze studiów. Pracę zawodową rozpocząłem jako nauczyciel w Aleksandrowie Kujawskim. Później cztery lata w Bogdance, ale po rocznym pobycie w Kanadzie zostałem zwolniony w ramach zbiorowej redukcji. W 1991 r. spotkałem Kazimierza Gorczycę, który został wójtem po zmianie ustroju i na jego zaproszenie znalazłem się w Jastkowie. Organizował on lokalny samorząd, wszystko od podstaw. Gmina była zaniedbana, nie było właściwie niczego – normalnej siedziby urzędu, dróg, wodociągów, kanalizacji. Z czasem zadomowiłem się tu na tyle, że zaprzagnąłem przenieść się z lubelskiego mieszkania. Kupiłem w Dąbrowicy działkę, wybudowałem domek i od 2002 roku jestem szczęśliwym mieszkańcem tej gminy. W latach 90. byłem kierownikiem referatu organizacyjnego. Przez jakiś czas też prowadziłem kadry. Sekretarzem był wówczas Jan Tyłus.

Patrząc na swoją pracę z perspektywy czasu, co uważa pan za sukces, a co za porażkę?

No cóż. Różnie bywało. Byłem sekretarzem gminy w czasie kadencji 3 wójtów, Kazimierza Gorczycy, Zbigniewa Samonia i Teresy Kot. Moje sukcesy to sukcesy gminy, a za takie uważam lata rozwoju, czyli dwie pierwsze kadencje wójta

Gorczycy i ostatnie lata pod kierunkiem Teresy Kot. Pionierskie działania samorządu w latach 90., kiedy to organizowało się strukturę urzędu gminy, budowało się wodociągi, drogi gminne, kanalizację oraz w pewnym okresie sieć gazowniczą. I systematyczna, konsekwentna praca nad porządkowaniem i wyrównywaniem poziomu infrastruktury dróg i różnych spraw zaniedbanych w latach poprzednich, czy też wynikających z nowych wyzwań w ostatnich latach.

Bardzo ważny był zakup pałacu w Jastkowie i wyremontowanie go w ostatnich

Nowy sekretarz Gminy Jastków

Od 1 lutego br. w Gminie Jastków nastąpiła zmiana na stanowisku Sekretarza Urzędu. Nowym sekretarzem został Pan Przemysław Kozień, który od 2019 roku pełni funkcję kierownika Referatu Gospodarki Komunalnej i Przestrzennej w urzędzie gminy Jastków. Pan sekretarz to doświadczony samorządowiec z wieloletnią praktyką w pracy w urzędzie miasta. Podczas 12 – letniego stażu pracy samorządzie, w tym 8 letniej praktyki na stanowisku kierowniczym, zdobył wszelkie kwalifikacje uprawniające go do pełnienia tego stanowiska.

Na początku 2022 roku nastąpiła również reorganizacja struktury organizacyjnej w urzędzie gminy Jastków. Pan Marcin Abramek został nowym kierownikiem Referatu Organizacyjnego, zaś pan Paweł Dudak objął stanowisko kierownika Referatu Strategii, Inwestycji i Projektów zewnętrznych. Również obaj nowi kierownicy to doświadczeni pracownicy z wieloletnim stażem pracy w samorządach.

JUSTYNA KOROLUK

EMERYTURZE

latach jako siedziby urzędu. Mam wrażenie, że od zakończenia tego remontu nasi urzędnicy traktowani są inaczej, lepiej, z szacunkiem. No cóż? Pewnie w przysłowiu „Jak cię widzą, tak cię piszą” jest nieco prawdy. Jako sekretarz, czyli kierownik urzędu i referatu organizacyjnego uczestniczyłem w tym wszystkim. Jest tam moja mała cegielka.

Natomiast porażki? Zdecydowanie były to lata 2006 – 2014. Skłócona, skacząca sobie do oczu rada gminy, zastój w inwestycjach i właściwie we wszystkim, brak pozyskiwania środków unijnych, czas na przetrwanie, kiedy nie chciało się chodzić do pracy. Inne porażki? Jestem zwykłym człowiekiem. Zdarzały się dobre i złe momenty. Zapodziały się gdzieś pieczątki, nie wyszła inauguracyjna sesja rady, zabrakło czasu na dopracowanie ważnego dokumentu. Różnie było. W końcu doszedłem do wniosku, że czas odpocząć, oddać stanowisko w młodsze ręce, a samemu zakosztować na starość jeszcze innego, swobodnego życia, jeżeli zdrowie pozwoli.

Na czym właściwie polega praca sekretarza gminy?

Sekretarz kieruje pracownikami urzędu, zapewnia warunki sprawnego funkcjonowania, zabezpiecza prawidłową organizację pracy zgodnie z obowiązującymi przepisami. W codziennej praktyce oznacza to opracowywanie regulaminów, projektów podziału referatów na stanowiska pracy, zakresów czynności, organizowanie pracy urzędu, koordynowanie działań po-

dejmowanych przez poszczególne komórki organizacyjne oraz spraw związanych z wyborami i spisami, współpracę z organami nadzoru, wykonywanie zadań Administratora Bezpieczeństwa Informacji, nadzór nad ochroną i dostępem do informacji niejawnych, nadzór nad pracownikami Referatu Organizacyjnego, prowadzenie zbiorów dokumentów prawnych, organizacyjnych, i ksiąg kontroli urzędu, wykonywanie funkcji zwierzchnika służbowego wobec pracowników bezpośrednio mu podległych oraz wykonywanie innych zadań na polecenie lub z upoważnienia wójta. W jednym zdaniu nie da się wyliczyć wszystkiego, ale generalnie sekretarz ma dbać o to, aby urząd pracował sprawnie, a wszystko, co z niego wychodzi, łącznie z uchwałami rady gminy, było zgodne z prawem. Ściśle przy tym współpracuje z wójtem i wykonuje jego polecenia.

Co sekretarz gminy Jastków zamierza robić na emeryturze?

Mam tyle planów, że nie wiem, czy starczy mi czasu na ich realizację. Większość z nich wiąże się z podróżowaniem. Od ośmiu lat jestem szczęśliwym właścicielem kampera. Mój pierwszy kamper, którym jeździłem cztery lata, był za mały i za słaby. Ale drugi, którym jeżdżę już czwarty rok, spełnia moje oczekiwania. Mamy tu wszystko, czego potrzebujemy. Dość wygodne miejsce do spania dla 3 - 4 osób, kuchenkę z gazem i wodą, wc, prysznic, umywalkę, lodówkę z zamrażarką, szafki na ubrania, światło, własny prąd, a nawet telewizor. Zabieramy wnuka, psa,

rowery i jedziemy. Potrzebujemy na taką podróż około 3- 4 tygodni. Oboje z żoną mówimy w stopniu komunikatywnym po angielsku, Ewa zna też trochę niemiecki. Wystarczy, żeby się dogadać.

Właściwie już zwiedziliśmy większość Europy. Nie byłem w Portugalii i Hiszpanii. Kusi mnie podróż z Tallina do Helsinek, później do Szwecji i powrót przez Danię i Niemcy. Planujemy też długo obiecywaną sobie podróż po Szwajcarii oraz Grecji. Takie życie bardzo mnie pociąga. Zatrzymujemy się w pięknych miejscach, podziwiamy widoki, próbujemy lokalnej kuchni, gawędzimy ze spotkanymi w drodze ludźmi. Przy lampce wina rozmawia się łatwiej. Mam nadzieję, że starczy mi sił na kolejne podróże. Ostatnio trochę chorowałem. Mój organizm przypomni mi, że czas zwolnić, zadbać o siebie, odpocząć. Przy domu mam 40 arów ogrodu. To właściwie pasja mojej żony, ale ja też pomagam. Lubię też jeździć rowerem. Moje wycieczki rowerowe to takie dłuższe wyprawy, nie godzinne spacerki. Rowery zabieramy również na nasze wyjazdy kamperem, bo z rowerem więcej widać.

Oby zdrowie i sytuacja geopolityczna pozwoliła, to nie będę się nudził.

Życzymy zatem zdrowia i bezpiecznych podróży. **No i w imieniu mieszkańców dziękujemy za 32 lata pracy na rzecz gminy Jastków.**

ROZMAWIAŁA H. SKOMOROWSKA

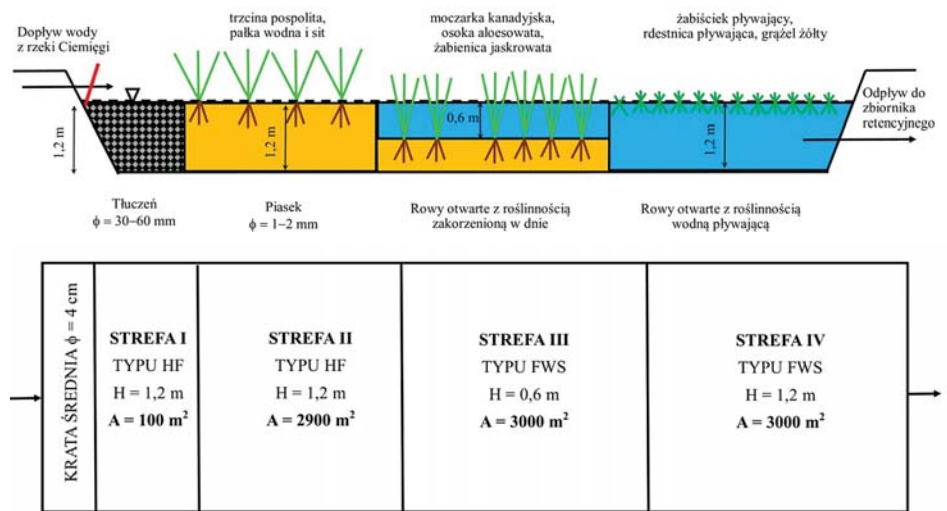

Oczyszczanie Ciemięgi zasilającej zalew

Celem innowacyjnego systemu hydrofitowego jest usuwanie zanieczyszczeń z wód rzeki Ciemięgi, które będą zasilają zbiornik retencyjny w Jastkowie. W systemie tym zostaną wykorzystane naturalne procesy sorpcji zanieczyszczeń, chemiczne reakcje utleniająco-redukujące, jak również biologiczna aktywność różnych grup mikroorganizmów i odpowiednio dobranych roślin wodolubnych lub wodnych, które będą zasiedlały odpowiednio wykonane złoża grunto-roślinne i zbiorniki przepływowe.

Założono, że planowany system hydrofitowy będzie stanowić układ hybrydowy, składający się z kilku elementów następujących kolejno po sobie. Pierwszym elementem planowanego systemu będzie krata średnia o prześwicie 4 mm, na której będą zatrzymywane największe zanieczyszczenia dopływające do systemu hydrofitowego (gałęzie, liście i inne duże elementy). Następnie woda będzie przepływać przez 4 kolejne strefy z podpowierzchniowym oraz powierzchniowym przepływem. Strefy 1-4 będą wykonane w postaci systemu tzw. serpentynowych rowów biologicznych.

I strefę będzie stanowił system z poziomym przepływem wody, wypełniony tłuczniem grubym o średnicy $\phi = 30-60$ mm, o głębokości 1,2 m i powierzchni 100 m². System ten pozostanie bez okrywy roślinnej ze względu na charakter podłoża.

Rysunek 1. Schemat technologiczny systemu hydrofitowego do oczyszczania wód powierzchniowych z rzeki Ciemięgi

II strefę będzie stanowił system z poziomym przepływem wody, wypełniony piaskiem grubym o średnicy $\phi = 1-2$ mm, o głębokości 1,2 m i powierzchni 2900 m². System ten będzie porośnięty roślinnością wodolubną wynurzona, taką jak: trzcina pospolita, pałka wodna i sit.

III strefę będzie stanowił system z powierzchniowym przepływem wody o głębokości 0,6 m i powierzchni 3000 m². System ten będzie porośnięty roślinnością zakorzenioną w dnie, taką jak: moczarka kanadyjska, osoka aloesowata, żabienica jaskrowata, która jest typowa

dla rejonu, w którym będzie zlokalizowany zbiornik.

IV strefę będzie stanowił system z powierzchniowym przepływem wody o głębokości 1,2 m i powierzchni 3000 m². System ten będzie porośnięty roślinnością wodną pływającą, typową dla zbiorników położonych na niżu: np. żabiściek pływający, rdestnica pływająca, grąźel żółty.

Budowa systemu hydrofitowego do oczyszczania wód powierzchniowych z rzeki Ciemięgi zasilających zbiornik retencyjny w Jastkowie przyniesie następujące efekty:

w Jastkowie

Efekt materialny – powstanie innowacyjny, nie stosowany dotychczas w Polsce system hydrofitowy do oczyszczania wód powierzchniowych.

Efekt ekologiczny – system zapewni wysoką jakość wód w planowanym zbiorniku retencyjnym w Jastkowie.

Efekt krajobrazowy – obiekt będzie zintegrowany z krajobrazem okolicy, ponieważ wykorzystane w nim zostaną miejscowe gatunki roślin, typowe dla ekosystemu położonego w danej strefie, w większości pobrane ze środowiska naturalnego i dobrane zgodnie z ich wymaganiami do nasadzeń w poszczególnych strefach zbiornika.

Efekt edukacyjny – system hydrofitowy do oczyszczania wód powierzchniowych zostanie włączony do pakietu edukacyjnego Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie w ramach kierunku inżynieria środowiska. Możliwość obserwowania jego funkcjonowania pomoże zwiększyć wiedzę oraz świadomość studentów i uczniów szkół na różnych poziomach edukacji, turystów odwiedzających gminę Jastków i mieszkańców jednostek samorządowych z terenu woj. lubelskiego.

KATEDRA INŻYNIERII ŚRODOWISKA
I GEODEZJI
UNIwersytet PRzyrodniczy w Lublinie
KRZYSZTOF.JOZWIAKOWSKI@UP.LUBLIN.PL

Współpraca gminy z Uniwersytetem Przyrodniczym w Lublinie

Podpisane w roku 2017 porozumienie o współpracy naszej gminy z Uniwersytetem Przyrodniczym w Lublinie dotyczy wielu płaszczyzn leżących w kręgu zainteresowania stron porozumienia. Z jednej strony gmina, która posiada cenne walory krajobrazowe, przyrodnicze i kulturowe oraz infrastrukturę techniczną i może swoje zasoby udostępniać do celów naukowo-badawczych. Z drugiej - kadra naukowa Uniwersytetu posiada istotne osiągnięcia i duży dorobek w zakresie czynnej ochrony terenów cennych przyrodniczo, rozwiązań w zakresie gospodarki odpadami, procesów naturalnych w oczyszczaniu ścieków, ochrony i kształtowania zasobów wodnych czy też rolniczej przestrzeni produkcyjnej i odnawialnych źródeł energii.

Zawarte porozumienie w sposób szczególny zacieśniło naszą współpracę z Katedrą Inżynierii Środowiska i Geodezji, na Wydziale Inżynierii Produkcji, kierowaną przez prof. dr hab. Krzysztofa Józwiakowskiego. Efektem tej współpracy jest innowacyjny projekt hydrofitowego systemu do oczyszczania wód powierzchniowych, w który wyposażony będzie zbiornik retencyjny w Panieńszczyźnie. Budowa zbiornika kilka tygodni temu rozpoczęła się, wzbudzając spore zainteresowanie mediów, jak też naszych mieszkańców. Woda z Ciemięgi zasilająca zbiornik retencyjny przepływać będzie przez kilka stref gruntowo-roślinnych systemu, co umożliwi usunięcie zanieczyszczeń różnego pochodzenia np.; metali ciężkich oraz azotu i

fosforu. Hydrofitowa metoda oczyszczania wód i ścieków opiera się na wykorzystaniu procesów sorpcji zanieczyszczeń, chemicznych reakcji utleniająco-redukujących oraz biologicznej aktywności różnych grup mikroorganizmów i odpowiednio dobranych roślin wodolubnych lub wodnych, zasiedlających ekosystemy bagienne.

Korzyści z zastosowania takiego systemu w ramach budowy zbiornika retencyjnego to przede wszystkim poprawa jakości wód powierzchniowych oraz wzbogacenie środowiska naturalnego o dodatkową roślinność i ekosystem. Kolejnym działaniem w ramach porozumienia jest udział naszej gminy w Radzie Interesariuszy Zewnętrznych na kierunku inżynieria środowiska. Do składu rady została powołana wójt gminy. Zadaniem Rady jest pomoc w kształtowaniu procesu dydaktycznego, badawczego i rozwoju zawodowego studentów tego kierunku. Mówiąc językiem praktyki zadaniem Rady jest artykułowanie potrzeb i oczekiwań co do kwalifikacji przyszłych fachowców na rynku pracy. Współpraca, która naszym zdaniem wzbogaca obie strony, rozwija się również na innych płaszczyznach, jak organizowanie praktyk studenckich, badania wód, badanie gleb, monitoring oczyszczania ścieków, obserwacja siedlisk ptaków itp. Jest dobrym przykładem współdziałania nauki z praktyką i wdrażania projektów badawczych do zadań realizowanych przez gminę.

TERESA KOT

Czy warto biegać?

Naukowcy na całym świecie nieustannie prowadzą badania na temat wpływu biegania na ciało i umysł człowieka. Wnioski są zawsze te same: trening biegowy jest jedną z najlepszych form dbania o nasze ciało i umysł.

Jeśli chodzi o korzyści fizyczne to udowodniono, że już 15 minut biegania wpływa korzystnie na nasz organizm: zapobiega nadciśnieniu, wzmacnia mięsień sercowy, obniża ciśnienie krwi i poziom cholesterolu i poprawia wydolność krążeniowo-oddechową, przez co obniża ryzyko chorób serca aż do 50%. Bieganie przyspiesza krążenie i poprawia ukrwienie skóry, przez co pozytywnie wpływa na jej wygląd i kondycję, zapobiegając między innymi cellulitowi. Bieganie jest też jedną z istotnych metod wspomagających leczenie cukrzycy, poprawia bowiem gospodarkę węglowodanową i zwiększa wrażliwość tkanek na insulinę. Ma też pozytywny wpływ na naszą odporność, masę ciała, trawienie, jakość snu a nawet poprawia gęstość kości. W dobie, gdy świat zmagają się z epidemią otyłości, chorób serca i cukrzycy bieganie jest więc polecane zwłaszcza przez kardiologów i diabetologów.

Uwaga – bieganie daje poczucie szczęścia!

Podobnie jak i inne rodzaje aktywności fizycznej, bieganie wpływa na uwolnienie endorfin, zwanych hormonami szczęścia, dlatego pomaga w walce z zaburzeniami nastroju i depresją oraz zmniejsza znacząco podatność na stres. Badania wykazały również, że trening biegowy uruchamia zmiany w mózgu wspomagające uczenie się i pamięć. W czasach, gdy stres stał się chorobą cywilizacyjną nie sposób przecenić znaczenia treningu biegowego.

Informacje o korzyściach z biegania są bardzo zachęcające, ale jak zacząć? Jak pokonać niechęć? Słabość fizyczną? Lenistwo? O to zapytaliśmy człowieka, który biega od lat, nauczyciela wychowania fizycznego w szkole w Tomaszowicach i trenera rugby, pana Roberta Ciechońskiego.

GJ – Jak zacząć?

RC: Bieganie to sport nie tylko dla zawodowców. Nie wymaga specjalnego sprzętu, miejsca, przygotowań czy nakładów finansowych. Wystarczy podjąć decyzję, wyjść z domu i zacząć trening zgodnie ze swoimi możliwościami kon-

dycyjnymi. Może to być choćby 10 -15 minut. Warto zacząć od rozgrzewki, polegającej na delikatnym rozciąganiu, a następnie przejść do kilku minut biegu przeplatane go marszem. Zaleca się, aby na początku biegać 2 – 3 razy w tygodniu po 15 minut i tyle wystarczy, żeby już po 2 tygodniach odczuć efekty: poprawę wydolności oddechowej i kondycji. Ważne jest, żeby znaleźć swoje tempo i odpowiednio nawadniać organizm. Jeśli jogging stanie się naszą pasją można stopniowo wydłużać dystans, zwiększać prędkość i częstotliwość treningów. Dobra

wiadomość jest jednak taka, że bieganie, jak każda aktywność fizyczna, przyczyni się do poprawy naszego zdrowia i samopoczucia. Dlatego warto biegać.

GJ – Wiemy, że nie poprzestął pan na „zwykłym bieganiu”. Proszę opowiedzieć o swoim udziale w maratonach.

RC - Lubię mieć cel, a maraton jest dla większości biegaczy celem najważniejszym, więc w 2006 r. postanowiłem po raz pierwszy wziąć w nim udział. Bieg na dystansie ponad 40 km nie jest jednak obojętny dla organizmu, a bez odpowied-

niego przygotowania mógłby się wiązać z poważnymi konsekwencjami zdrowotnymi. Żeby zbudować właściwą wytrzymałość i odpowiednio wzmocnić swój organizm

potrzebnych jest minimum kilkanaście tygodni przemyślanych i dobrze zaplanowanych treningów. Muszą być one regularne, odpowiednio intensywne i różnorodne. Moim zdaniem wystarczy biegać trzy razy w tygodniu, stopniowo wydłużając dystans o ok., 10% tygodniowo, tak, by dać mięśniom czas na regenerację. Ważne jest też, aby bieganie uzupełniać innymi ćwiczeniami, takimi jak rower czy pływanie. Przy intensywnym treningu ogromną rolę odgrywa właściwa dieta – posiłki powinny być zbilansowane, a 2-3 godziny przed treningiem należy dostarczyć organizmowi paliwa. Trzeba też wsłuchać się w swoje ciało i nauczyć rozpoznawać jego potrzeby, aby nie doprowadzić do odwodnienia czy przetrenowania.

GJ – brzmi poważnie, ale czy warto? Tyle wysiłku dla jednego dnia biegu?

RC - Pewnie, że warto. Dotychczas ośmiokrotnie ukończyłem Maraton Warszawski. Podczas kilku godzin biegu pojawia się wiele chwil słabości, których pokonanie przynosi ogromną satysfakcję. W tych zawodach najważniejsza jest rywalizacja z samym sobą, z bólem mięśni, zwątpieniem czy dąmy radę... Uczucie, że pokonaliśmy samego siebie jest nieporównywalne z żadnym innym i daje nam niezwykłą siłę na przyszłość. Bardzo cennym doświadczeniem dla mnie było również zaznanie atmosfery, jaka panuje pomiędzy zawodnikami. Widziałem nie raz, jak sami padając ze zmęczenia, podnosili tych, którzy upadli. Pomagali im ukończyć bieg i dotrzeć na metę. To niesamowicie wzruszające sceny, które oddają świetnie ducha tego sportu i przywracają wiarę w człowieczeństwo.

GJ – Jest pan nauczycielem. Czy stara się pan zarazić dzieciaki swoją pasją?

RC – Oczywiście! To jedno z moich głównych zadań jako nauczyciela. Jeśli chodzi o bieganie to Tomaszowice są liderem w klasyfikacji generalnej corocznych biegów w Dąbrowicy, w których uczestniczymy nieprzerwanie od wielu lat. Zwykle dzieciaki osiągają najlepsze wyniki czasowe, ale za największy sukces uważam niezwykle wysoką frekwencję podczas tych zawodów. Poza tym wielu naszych uczniów pokochało rugby – sport, który nie jest zbyt znany. Chętnie i licznie przychodzą na treningi rugby TAG, które prowadzę w szkole. Mamy też i zawodowców! Dziewczynki z naszej szkoły są zawodniczkami założonej przeze mnie drużyny Amazonki Budowlani Lublin, zaś chłopcy należą do męskiej sekcji Budowlanych. Mieliśmy już kilka powołań do kadry Polski. Najważniejsze jest jednak, że dzieci garną się do sportu, bez względu na jego formę czy dyscyplinę.

ROZMAWIAŁA H. SKOMOROWSKA

Fot. P. Kossak

Koguty pieją - kury jajka nie są

takie działania pozwalają także zaoszczędzić pieniądze.

W 2009 roku w badaniu przeprowadzonym w USA przez National Gardening Association policzono, że inwestycja 70 dolarów w ogródek warzywno-owocowy o powierzchni 55 metrów kwadratowych oznacza zbiór nie mniej niż 150 kg warzyw o wartości 600 USD rocznie. Trzy kury w przydomowym kurniku przez cały rok to ponad tysiąc jajek. W Kanadzie, nie licząc kosztów własnej pracy, usuwania nadmiaru kurzego nawozu czy dodatkowego ziarna dla kur, pozwala to na zaoszczędzenie rocznie ok. 450 dolarów kanadyjskich, których nie wyda się na kupno jajek z ekologicznych hodowli.

Jak donoszą plotkarskie portale, wśród gwiazd Hollywood zapanowała moda na hodowlę kur. Świeże jajka od dawna dostają w prezencie znajomi Jennifer Aniston. Kilka lat temu aktorka wprawiła w osłupienie Conana O'Briena, gdy goszcząc w jego talk show, obdarowała go opakowaniem jajek. Aniston odziedziczyła kury po poprzednich właścicielach swojej willi w Bel Air. Gdy dowiedziała się, że na terenie posiadłości ma kurnik i kury, szybko nauczyła się zasad hodowli. Po ogłaszanej z powodu kowidu społecznej izolacji, Amerykanie i Brytyjczycy zaczęli kupować żywe kury. Robili to, bo bali się, że w sklepach zabraknie jajek i chcieli mieć własne. W Kanadzie moda na miejskie rolnictwo trwa w najlepsze od lat. Właściciele domów z ogrodem nie tylko uprawiają warzywa, zioła i owoce, ale chcą także hodować własne kury. Przydomowe ogródki i hodowle są nie tylko modne i wygodne. Poza tym, że dokładnie wiemy, co jemy,

Do niedawna wielokrotnie powielanym mitem, zarówno przez dietetyków, jak i lekarzy było przekonanie, że cholesterol zawarty w jajkach podnosi poziom złego cholesterolu we krwi, co sprzyja rozwojowi miażdżycy oraz chorób układu krążenia. Tymczasem w świetle

badzeń przeprowadzonych m.in. przez australijski uniwersytet w Sydney w 2018 r. (Diabetes and Egg, DIABEGG, American Journal of Clinical Nutrition) – jajka nie podnoszą cholesterolu we krwi w sposób znaczący, a na pewno nie bezpośrednio i jednoznacznie.

Zatem do wielkanocnego stołu obficie zastawionego potrawami z jajkami można usiąść bez wyrzutów sumienia. Za przykładem Marysi Pitek z Marysina warto zrobić doskonały tort bezowy - to tylko powietrze z odrobiną białka i cukru. Pora porzucić tradycyjne rozmowy o polityce, Polsce i świecie współczesnym i rozważania, co było pierwsze: jajko czy kura. Lepiej dyskutować o zamianie trawnika na ogród ziołowy i warzywny oraz o różnych gatunkach kur i ozdobnych kurnikach. Ekspertem w tej dziedzinie był pan Józek, hodowca drobiu z Chociul, który chętnie udziela się we wszelkich wywiadach. Jeśli nawet nie poda dokładnego opisu budowy kurnika - to na pewno poprawi humor.

EWA DZIADOSZ

Będzie dobrze

„Kasia i Tomek” to małżeńsko-muzyczny duet wykonujący piosenkę autorską. Realizują swoją wspólną pasję od 2013 roku. Kasia Szczepaniak pisze teksty, które wspiewuje do akompaniamentu Tomkowej gitary. Muzykę zwykle dopracowują wspólnie, pomysły na melodie, raz są Tomka, a raz Kasi. W roku 2021 Kasia otrzymała Stypendium Prezydenta Miasta Lublin, dzięki czemu duet nagrał i wydał swój debiutancki album zatytułowany „Będzie dobrze”. Bieżące informacje na temat „Kasi i Tomka” znajdziecie na stronie: www.facebook.com/kasiaimuzyka/

Konkurs „Kartka Wielkanocna”

Gminna Biblioteka Publiczna w Jastkowie oraz Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Jastkowie z okazji zbliżających się Świąt Wielkanocnych zorganizowali konkurs na „Kartkę Wielkanocną”. Zgodnie z regulaminem, uczestnicy wykonali swoje prace w dowolnej technice plastycznej z motywem Świąt Wielkanocnych. Spośród wielu zgłoszonych prac, jury wyłoniło kilka najlepszych w dwóch kategoriach wiekowych: przedszkola i szkoły podstawowe.

W kategorii przedszkola (w tym zerówki) nagrody otrzymują: Róża Bicka, Zuzanna Dębska, Jakub Podolski, Nikodem Bernacki, Oliwia Jabłońska. W kategorii szkół podstawowych: Julia Banach, Bianka i Maja Wójcik, Lena Synderkiewicz. Wszystkim uczestnikom dziękujemy za udział w konkursie, a najlepszym gratulujemy zwycięstwa. Po odbiór nagród zapraszamy do Gminnej Biblioteki Publicznej w Jastkowie, gdzie można również obejrzeć wystawę pokonkursową wszystkich prac. **GOKiS**

Kury mają u niej dożywocie

Autorka obrazów, Anita Skalska od września 2020 r. pracuje jako nauczyciel wspomagający w oddziałach przedszkolnych przy szkole podstawowej w Tomaszowicach. Jest absolwentką Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie Wydział Artystyczny oraz podyplomowych studiów pedagogicznych na kierunkach oligofrenopedagogika i autyzm. Mieszka z rodziną w podlubelskiej miejscowości, a przy domu ma wystarczająco miejsca, żeby hodować kury, które traktuje w wyjątkowy sposób. Jak mówi „kury mają u niej dożywocie”. Są to ozdobne rasy Cochin, Brahma olbrzymia, Orpington. Podopieczni pani Anity mają zapewnioną opiekę weterynaryjną, ogrzewany kurnik, dostęp do każdego zakamarka działki, a nad ich bezpieczeństwem czuwa owczarek podhalański. Piękne, kolorowe ubarwienia podopiecznych okazały się inspiracją do utrwalenia na płótnie ulotnych chwil i zachowań ptaków. Maluje do szuflady i, jak dotąd, nie pokazywała swoich prac publicznie.

Edukacja po wojnie

KGW Marysieńki dzięki dofinansowaniu Gminy Jastków zebrało opowieści seniorów o ich edukacji po wojnie. Podziękowania i karty podarunkowe trafiły do rąk uczestników projektu „Historia Mówiona Ziemi Jastkowskiej”. Z powodu kwarantann nie udało się spotkać ze wszystkimi, tak jak z uczniami Szkoły Podstawowej im. Józefa Piłsudskiego w Jastkowie. Pierwszą część zebranych relacji prezentujemy tu, kolejne w wersji drukowanej przedstawimy

w kolejnych wydaniach. Wszystkie można znaleźć pod internetowym adresem:

https://issuu.com/ewadziadosz/docs/edukacja_po_wojnie

Opowiada: Maria Wilk

Tablica ze smalcem

Dzień dobry, gdzie pani chodziła do szkoły?

Witam cię Kacprze, a więc chodziłam do szkoły im. Tadeusza Kościuszki w Jastkowie.

Pani Mario, a kiedy chodziła pani do szkoły?

Ależ oczywiście, że pamiętam, to były najśmieszniejsze lata mojego życia, a więc chodziłam do szkoły w roku 1952 – wtedy zaczęłam chodzić do klasy 4.

Czy pamięta pani jakieś śmieszne wydarzenie ze szkoły?

Jasne, że pamiętam. Opowiem ci najśmieszniejszą sytuację w moim życiu szkolnym. Było to w czwartej klasie, zbliżał się tłusty czwartek. Z klasą postanowiliśmy wy-

smarować tablicę smalcem i nie dało się na niej pisać.

Bardzo śmieszne. A może pani opowie mi o zwyczajach panujących w klasie?

Kiedyś nie było pań sprzątających klasy i szkołę. W czasach PRL to uczniowie sprząтали. Przynajmniej raz w tygodniu całą klasą sprzątałyśmy salę, ja z koleżankami myłyśmy podłogę szczotkami ryżowymi.

Jak nauczyciele reagowali na nieprzygotowanie na lekcji?

Wiesz co, nauczyciele nie byli zadowoleni. Jak raz mnie pan od matematyki pytał i nie znałam odpowiedzi – wtedy był obowiązek uderzenia linij-

ką – ja dostałam dwa razy ... bardzo bolało.

Nie zazdrościć pani.

Wiesz Kacper, trochę bolało, ale nauczyłam się uczyć systematycznie.

Czy pani miała rodzeństwo?

Oczywiście, że tak, miałam ośmioro rodzeństwa.

W co pani bawiła się z koleżankami z klasy?

Bawiłam się z koleżankami w podkowę. Rzucałiśmy podkowę na patyk, kto trafił bliżej, ten wygrywał.

Bardzo dziękuję za rozmowę. To był wielki zaszczyt porozmawiać z panią.

SPISAL: KACPER BOCZEK

Opowiada: Krzysztof Kozłowski

Kino na korytarzu

Mój dziadek, Krzysztof Kozłowski był uczniem szkoły w Jastkowie. Uczęszczał do niej w latach 60 XX wieku. Dyrektorem placówki wtedy był pan Michno. Pierwszą wychowawczynią dziadka była pani Grądzka. Potem pani Adela Biczak, a następnie Teresa Stępnicka. Wiem, z jego opowieści, że szkoła i nauka wyglądały inaczej niż obecnie. Na krnąbrnych uczniów nauczyciele stosowali kary cielesne. Taki gagatek mógł dostać po dłoni drewnianą linijką. Mój dziadek miał lekcje w budynku starej szkoły, nowe skrzydło jeszcze wtedy nie istniało. Nie było wtedy w budynku centralnego ogrzewania. Aby było ciepło w klasach już o 4 rano pan woźny rozpałał ogień w piecach kaflowych. Trzeba było tak wcześnie wstać bo było 8 klas i 8 pieców. Najpierw oczywiście woźny musiał przynieść drewno na rozpałkę i węgiel.

Lekcje zaczynały się o godzinie 8 rano. Uczniowie nie mieli do dyspozycji szatni. Na tyle klas były wieszaki, na których można było

zostawić okrycia wierzchnie. Nikt nie zmieniał obuwia. Obowiązek noszenia ciapów został wprowadzony dopiero pod koniec lat 60. Nie było szatni i obuwie zmienne należało codziennie przynosić w materiałowym worku. Cały dzień dzieci chodziły w tych butach, w których przyszły na zajęcia. Najmniej komfortowo było w czasie opadów deszczu. Czasami zdarzało się, że dziadek musiał siedzieć w mokrych skarpetkach, bo w czasie drogi do szkoły przeiętkły mu kalosze. Brrrr.

Wtedy uczniowie nie jeździli autobusami lub samochodami do szkoły, tak jak teraz. Tylko uczeń pokonywał tę trasę pieszo. Dziadek z rodzeństwem codziennie rano pokonywali spacerkiem 2 km. Chyba, że ktoś z sąsiadów jadąc wozem z mlekiem do mleczarni zabrał ucznia. W szkole nie było obiadów i sklepiku szkolnego. Dziadek jadł w domu rano śniadanie i wracał na obiad. Do szkoły na drugie śniadanie przynosił kanapkę. Często biedniejsi uczniowie nie mie-

li w szkole kanapek. W budynku nie było także łazienek.

Uczniowie musieli wychodzić na zewnątrz ok. 30 m do szaletu. W klasach w kącie była miska z wodą, aby dzieci mogły umyć ręce. Każdy uczeń chodził w granatowym fartuszk. Dzieci uczyły się pisać stalówkami, które maczało się w atramencie. Stoliki miały inny wygląd niż obecnie. Ławki były połączone razem z krzesłami, z otworem na kałamarz pośrodku. Dziadek lekcje religii miał poza budynkiem szkoły, w salce katechetycznej. Wychowanie fizyczne odbywało się na korytarzu. Zimą uczniowie chodzili na sanki.

Z kolei uczniowie starszych klas czasami brali udział w pracach porządkowych na zewnątrz szkoły. Kilka razy do roku na uczniów czekała niespodzianka. Przyjeżdżał pan Bielak i przywoził filmy, bajki lub filmy fabularne. Organizowano wtedy seansy kinowe na korytarzu szkolnym.

SPISAL: MICHAŁ CHOMICKI

Opowiada: Anna Gałat

Pajacyki naszej pani

Moja babcia Ania Gałat uczęszczała do szkoły w Jastkowie w latach 1955-1959. Wtedy babcia nazywała się Ania Skalecka. Babcia mi opowiadała, że wtedy szkoła wyglądała zupełnie inaczej. Nie było wtedy tej części, w której obecnie jest stołówka. Nie było też sali gimnastycznej. Szkoła składała się tylko ze starej części: tej, w której obecnie jest sklepik i biblioteka. W czasach mojej babci nie chodzono w szkole w kapciach. Na podłogach leżały deski, które pokryte były jakąś

substancją, babcia nie wie, czy to była farba, czy jakiś smar. Dlatego też nie chodziło się w kapciach, tylko w butach. Babcia pamięta, że pewnego razu dzieci wpadły na pomysł, że pomogą wyczyścić tę podłogę. Nanosiły wiadrami wody, wylały to na podłogę i tak bardzo się tym zmęczyły, że nie dokończyły swojej pracy. Wszyscy pouciekali do swoich domów. No i niestety pan woźny sam musiał dokończyć szorowanie tej podłogi.

W każdej sali lekcyjnej był piec, w którym

trzeba było palić. Niestety okna były dziurawe i w klasach było bardzo zimno. Babcia opowiadała, że ich wychowawczyni – pani Helena Tracz robiła im gimnastykę w trakcie lekcji, żeby było cieplej. Pani razem z dziećmi robiła pajacyki. Babcia mówiła, że do tej pory pamięta, jak pani robiła te swoje pajacyki i tak mocno stukala swoimi butami. Wydawały one bardzo zabawny dźwięk i wszyscy się z tego bardzo śmiali.

SPISAL: MIKOŁAJ GAŁAT

Opowiada: Kazimiera Hetman z domu Wartacz

Oklaski po przedstawieniu

Moja babcia Kazimiera Hetman z domu Wartacz urodziła się w Sieprawicach w 1944 roku i tam od roku 1951 chodziła do szkoły. Czasy były ciężkie. Tuż po wojnie brakowało wszystkiego. Dzieci w wieku szkolnym najpierw uczyły się w domach, później wybudowano szkołę, w której obecnie mieści się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

W zeszytach pisało się stalówką, którą maczano w atramencie. W każdej ławce było wgłębienie, gdzie stał atrament. W klasach paliło się w piecykach na węgiel. Za babci czasów nie było szóstek ani jedynek, skala ocen była 2-5. Szkołą zarządzał nie dyrektor, ale kierownik szkoły, który nazywał się Władysław Bałka. Uczył on matematyki i chemii. Języka polskiego i rosyjskiego uczyła pani Zofia Bednarek. Prowadziła ona również kółko artystyczne, na którym były przygotowywane

przedstawienia teatralne cieszące się niezwykłym powodzeniem. Do kółka tego należała też moja babcia. Pamięta ona nawet niektóre swoje role np.:

„A mój stary starowina 70 lat mu mija,

Na mnie starą nie ma chęci,

Młoda mu się we łbie kręci.

Ref.: Kumo, Kumo powiem wum –

wszystkie chłopcy juchy su

Jeden pali, drugi pije, a ten trzeci żonę bije

A mój stary świeć mu Panie,

Chodź też na zebranie

I do rady też należał,

sołtysiem być zamierzał.

Ref.: Kumo...

A mój stary taka jęcza

Wstaje rano - pchły wypędza,

Siada sobie za piecami,

Je kapustę z pierogami.”

Babcia do dziś pamięta, jak były oklaskiwane po tym przedstawieniu. Musiały na bis powtórzyć cały spektakl. Nauczycielka, pani Zofia stała wtedy za dużym kaflowym piecem jako sufler. Nikt roli nie zapomniał. Ona sama śmiała się z tego przedstawienia, które było bardzo zabawne. Można powiedzieć, że szkoła w tamtych czasach była ośrodkiem kultury. Na przedstawienia przychodziła cała wieś. W szkole uczyła jeszcze pani Krystyna Szot, która pochodziła z Miłocina. Dzieci do szkoły chodzili w czarnych fartuszkach z białym kołnierzykiem.

Nauczyciele byli bardzo szanowani przez uczniów i rodziców. Wynajmowali oni pokoje na wsi. Za czasów babci nie było prądu. Lekcje trzeba było odrabiać przy lampie naftowej, którą należało systematycznie czyścić.

SPISAL:
PAWEŁ FILIPEK

Opowiada: Babcia Weroniki

Nie było szkolnej wyprawki

Ponad 60 lat temu rozpoczęłam naukę w pierwszej klasie szkoły w Jastkowie. Dokładnie 1 września 1958 roku. Byłam najstarsza z czwórki rodzeństwa, więc fakt, że to ja „pierwsza z domu idę do szkoły”, budził we mnie jeszcze większą ekscytację. Czy czułam niepokój? Nie, raczej ciekawość. Wiązało się to z wielkimi zmianami. Do chwili pójścia do szkoły moje wszystkie dni miały podobnie i były wypełnione głównie domowym życiem i opieką nad młodszym rodzeństwem.

Moja klasa pierwsza liczyła około 30 uczniów, więcej było chłopców. Naszą wychowawczynią była pani Pawłowska. Uczyliśmy się jak na tamte czasy w pięknym i okazałym budynku, z którym wiązała się historia Jastkowa. O tej historii i związku naszej szkoły z Legionami Piłsudskiego zawsze pamiętaliśmy i zawsze dbano o to, byśmy pamiętali. Od najmłodszych szkolnych lat otaczaliśmy opieką Cmentarz Legionistów. To były trudne czasy, wszyscy żyliśmy raczej skromnie. Nie było mowy o jakichś wielkich przygotowaniach i zakupach szkolnej wyprawki. Strój szkolny

dziewczynek to jednakowe granatowe fartuszki z białym kołnierzykiem. Gdy sięgam pamięcią, próbując sobie nas wszystkich przypomnieć, to mam wrażenie, że byliśmy bardzo podobni. Dziewczynki z gładko zaczesanymi włosami upiętymi w dwa warkoczki. Chłopcy z równo przyciętymi grzywkami.

Nasze tornistry były uszyte z mocnego płótna, rzadziej ze skóry. A w nich skromne szare zeszyty i przybory do pisania, czyli drewniane oprawki ze stalówką. Nieliczni z nas mieli piórniki, w których przechowywali te przybory. Były one drewniane. Mój - przechowuję do dnia dzisiejszego. Czy z sentymentu, czy też z faktu, iż byliśmy nauczeni, by niczego nie wyrzucać, tego do końca nie wiem. Ale faktem jest, iż w domach nic się nie marnowało i wszyscy starali się żyć bardzo oszczędnie. Normalną rzeczą było noszenie zacerowanych skarpet, rajstop albo ubrań z naszytymi łatami.

Do szkoły i z powrotem drogę pokonywałam pieszo. W jedną stronę to było ponad 2 km. Mama do szkoły zaprowadziła mnie tylko pierwsze-

go dnia. Ta droga znacznie różniła się od tego, jak wygląda w czasach obecnych, a mianowicie szłam polnymi, piaszczystymi dróżkami wśród pól i stawów. Gdy dochodziłam do parku i zabudowań pałacowych rodziny Budnych wiedziałam, że mam już większość drogi za sobą. Idąc do szkoły, spotykało się wielu rówieśników, którzy pokonywali taką samą trasę, więc gdy już docieraliśmy na miejsce, to najczęściej większymi grupami.

W budynku szkoły mieściło się osiem sal lekcyjnych. Pomiedzy szkołą a Cmentarzem Legionistów znajdowało się duże szkolne boisko. Pamiętam wiele rozgrywek sportowych, które organizował pan Michno. Jego ulubioną dyscypliną sportową był tenis stołowy. Bardzo lubiłam się uczyć, czytać książki i śpiewać w szkolnym chórze. Do dziś z wielkim szacunkiem wspominam moich wszystkich nauczycieli. Tamte lata były jednymi z najszcześniejszych w moim życiu. Do dnia dzisiejszego utrzymuję kontakt z niektórymi koleżankami i kolegami ze szkolnych lat.

SPISALA: WERONIKA REJMAK

Szkoła w Snopkowie p

Szkoła Podstawowa im. Józefa Ignacego Kraszewskiego liczy już blisko sto lat. Przeszła wiele zmian – od nauczania w prywatnych domach, przez zajęcia w budynku wybudowanym przez mieszkańców, oddanym do użytku ostatecznie w 1929 roku, do lekcji prowadzonych w nowej części szkoły z 1999 roku. Później, przez wiele kolejnych lat, dobudowywano kolejne sale, magazynek sportowy, dostosowano do nauki poddasze. Zmian zatem – jak widać – nie brakowało, wciąż jednak borykał się z brakiem miejsca - tym bardziej, że uczniów z każdym rokiem przybywało.

Kolejnym etapem udoskonalania naszej placówki była przebudowa i rozbudowa budynku szkoły, rozpoczęta w kwietniu 2020 roku. Po blisko dwóch latach, w styczniu 2022 roku, zaczęliśmy korzystać z odmienionej architektonicznie szkoły. Jej wygląd zmienił się i z zewnątrz i od środka. Nie ma już śladu najstarszej części szkoły, pozostały po niej niektóre ściany działowe i fundamenty. Przybyły sale na piętrze – sześć pracowni, jest dużo

przestrzeni na korytarzu oraz niewielka stołówka. Swoją lokalizację zmieniła biblioteka szkolna, a uczniowie mogą wreszcie korzystać z przebiegłości. Budynek został poddany też termomodernizacji, wymieniono okna, ocieplono ściany, wstawiono nowe piece.

To były bardzo trudne dwa lata, głównie pod względem organizacyjnym, uczniowie starszych klas uczyli się w Snopkowie, ale dzieci z oddziałów przedszkolnych i z klas I – III – w Marysinie i Jastkowie. Bardzo cieszymy się, że to już za nami, że możemy być wszyscy razem w Snopkowie, w nowej szkole, którą oficjalnie otwarto 2 lutego 2022 roku.

Początek lutego jednak to dla naszej społeczności szkolnej przede wszystkim czas przygotowań do rocznicy bitwy pod Marysinem. Co roku przedstawiciele Szkoły Podstawowej w Snopkowie uczestniczą w obchodach upamiętniających bohaterskich partyzantów z oddziału Aleksandra Sarkisowa pseud. „Szaruga”. W tym roku 2 lutego nie tylko oddawaliśmy

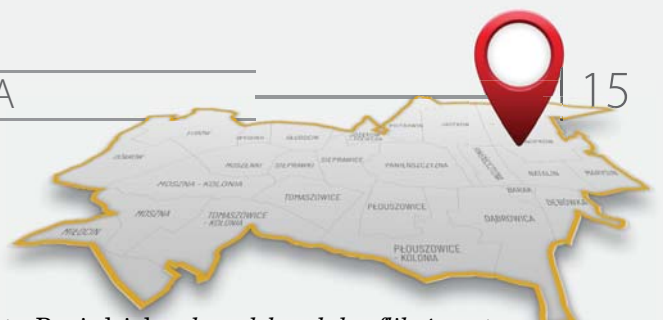
część „Szarugowcom”, ale też mogliśmy uczestniczyć w oficjalnym otwarciu nowej części naszej szkoły.

2 lutego o godzinie 11.00 w kościele p.w. św. Stanisława BM w Lublinie, jak co roku, modlono się w intencji partyzantów „Szarugi”. Potem złożono kwiaty i zapalono znicze w dwóch miejscach, najpierw w Marysinie, przy obelisku upamiętniającym starcie „Szarugowców” z Niemcami w 1944 roku, potem w Snopkowie, w Szkolnym Miejscu Pamięci.

W obchodach uczestniczyli m.in. Katarzyna Kędzierska - przedstawicielka marszałka województwa lubelskiego, Marek Wojciechowski - radny województwa lubelskiego, Zbigniew Niedbała - w imieniu prezydenta miasta Lublin, Teresa Kot - wójt gminy Jastków, Lech Marczak - przewodniczący Lubelskiego Okręgu Związku Oficerów Rezerwy Rzeczypospolitej Polskiej, Tomasz Dyżma - prezes lubelskiego oddziału Związku Piłsudczyków, Edward Nakonieczny - zastępca komendanta Chorągwi ZHP Lublin, ks. Andrzej Szulej - proboszcz parafii p.w. św.

o rozbudowie

Józefa w Lublinie, ks. Mirosław Matuszny - proboszcz parafii p.w. bł. Karoliny Kózki w Snopkowie, Wojciech Kniaziuk - dyrektor biura Lubelskiej Izby Rolniczej, dyrektorzy szkół z terenu gminy Jastków, radni, sołtysi, przedstawiciele rady rodziców, harcerze. Szczególnym gościem był prof. Przemysław Czarnek, minister edukacji i nauki, który zaszczylił nas swoją obecnością.

Po złożeniu kwiatów pod pamiątkową tablicą w Snopkowie, goście udali się do budynku, gdzie nastąpiło przecięcie wstęgi (między innymi przez pana ministra, Przemysława Czarnka, przez panią wójt, Teresę Kot i panią Annę Ducin, dyrektor szkoły) i oficjalne oddanie do użytku nowej części szkoły.

Na koniec części oficjalnej - w sali gimnastycznej - zgromadzeni wysłuchali wystąpienia - pana ministra, Przemysława Czarnka, pana Marka Wojciechowskiego, pani dyrektor - Anny Ducin i pani Teresy Kot, wójta gminy.

Pan minister podziękował pani dyrektor Annie Ducin za troskę o patriotyczne

wychowanie dzieci i młodzieży. Powiedział m.in.:

- Za to bardzo dziękuję, dlatego że my musimy podkreślać to, co chce się zapomnieć, że Polska jest największą ofiarą II wojny światowej. Jeśli weźmiemy pod uwagę liczbę zabitych, pomordowanych podczas II wojny światowej obywateli II Rzeczypospolitej Polskiej w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców, to straty ludnościowe w Polsce były największe na świecie. Wśród tych, którzy polegali, byli też ci młodzi mężczyźni, których rocznicę śmierci obchodzimy już po raz 78, z oddziału „Szarugi”. Obchodząc rocznicę oczywiście pokazujemy ich wielkie męstwo, dzielność i patriotyzm po to, żeby dawać przykład dzieciom i młodzieży..

- To, co dziś wspominamy, a co się działo siedemdziesiąt osiem lat temu, powinno być przestrogą dla możliwych tego świata, którzy jakby nie do końca chcieli ze sobą współpracować, żeby powstrzymać konflikty zbrojne – podkreślił minister. - Zbyt wiele przeżyliśmy wówczas, zbyt wiele ofiar było też tutaj, w Marysinie, w całej Polsce, żeby można było dopuszczać

do podobnych konfliktów tuż za naszymi granicami.

Minister Przemysław Czarnek wskazał też na wyjątkowość szkół podmiejskich.

- Szkoły podmiejskie są oblegane – zauważył. - Bo to są po prostu świetne szkoły, po prostu świetnie uczą, dlatego rodzice chcą swoje dzieci tu przyprowadzać – do takich szkół podmiejskich, do takich miejscowości jak Snopków, który słynie z dobrego nauczania.

Przemysław Czarnek wręczył Annie Ducin dyplom uznania oraz album „Laur niepodległości”.

Niestety, ze względu na zawieszenie zajęć stacjonarnych i trudną sytuację epidemiczną, w uroczystości nie mogli uczestniczyć uczniowie szkoły. W związku z tym ich obecność była tylko wirtualna - goście mogli obejrzeć zarejestrowany występ połączony z prezentacją i materiałami filmowymi przygotowany przez Marię Szkutnik.

Przybyli goście otrzymali okolicznościowe upominki. Mogli też wpisać się do szkolnej kroniki, na pamiątkę tego wyjątkowego dla szkolnej społeczności dnia.

MARIA JASTRZEBSKA – SZKUTNIK

Malowana szkoła

Kiedy w szkole w Tomaszowicach pojawiła się pani Anita Skalska, logopedagog i plastyk (pracuje u nas jako nauczyciel wspomagający w oddziale przedszkolnym) powstał pomysł na wykorzystanie jej umiejętności. Pierwsze obrazki na ścianach zrobiła w 2020 r., w świetlicy szkolnej, którą urządziliśmy w nowym miejscu, w pomieszczeniu przy sali gimnastycznej. Tak się to wszystkim spodobało, że zapragnęliśmy mieć ich więcej. Powstał więc kolejny mural – przy szkolnej stołówce, a w bieżącym roku pani Anita ozdobiła jedną ze ścian przy szatni i jest w trakcie malowania w pomieszczeniach oddziału sześciolatków. Dziękujemy pani Anito.

HELENA SKOMOROWSKA

Szkoła Podstawowa

Lekcja angielskiego z goglami

Szkoła Podstawowa im. Anny i Andrzeja Nowaków zakupiła zestaw Class VR – osiem par gogli do rozszerzonej rzeczywistości. W grudniu odbyła się pierwsza lekcja z zastosowaniem tej nowoczesnej technologii. Uczniowie klasy VI mogli podczas języka angielskiego udać się na wirtualną wycieczkę po Londynie. „A trip to London – wycieczka po Londynie” – to był temat lekcji języka angielskiego, podczas której uczniowie po raz pierwszy mogli zetknąć się z wirtualną rzeczywistością. Na początku szóstoklasiści przypomnieli sobie słownictwo związane z miejscami w mieście oraz poznali najważniejsze atrakcje turystyczne Londynu. Następnie zostali dokładnie zapoznani z obsługą gogli. Gdy po raz pierwszy założyli gogle VR i mogli „pospacerować po Londynie” byli bardzo przejęci i podekscytowani. Lekcja nie tylko była innowacyjna oraz interesująca, ale również pozwoliła uczniom jeszcze bardziej rozwinąć kompetencje cyfrowe

oraz w efektywny sposób utrwalić wiedzę z języka angielskiego.

Dzień Bezpiecznego Internetu

Dzień Bezpiecznego Internetu obchodzony jest z inicjatywy Komisji Europejskiej od 2004 r. W Polsce od 2005 r. organizowany jest przez Polskie Centrum Programu Safer Internet, które tworzą państwowy instytut badawczy NASK oraz fundacja Dajemy Dzieciom Siłę. Głównym partnerem DBI jest Fundacja Orange. W 2022 r. Dzień Bezpiecznego Internetu obchodzony był 8 lutego. Z tej okazji nasi uczniowie z klas I-VI oraz z oddziału przedszkolnego wzięli udział w wydarzeniu online przygotowanym przez Polskie Centrum Programu Safer Internet. Podczas pierwszej części wydarzenia, uczniowie mieli okazję obejrzeć bardzo interesujący spektakl „Dzieci Sieci - Plik i Folder na tropie internetowych kłopotów”, który poruszał temat cyberuzależnienia oraz bezpieczeństwa w sieci. Druga część to interaktywne spotkanie online na zy-

wo z bohaterami spektaklu – Plikiem i Folderem, którzy zadawali pytania, na które uczniowie mogli odpowiedzieć na czacie. Całe wydarzenie bardzo podobało się uczniom, którzy po raz kolejny mogli zwiększyć swoją wiedzę dotyczącą bezpieczeństwa w sieci.

BLANKA GWIAZDA-ALTER

Dzień Babci i Dziadka

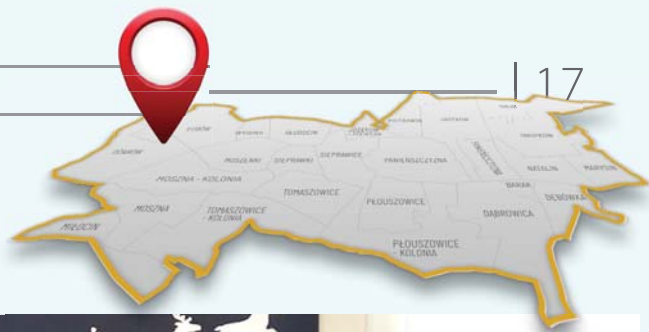
W tym roku szkolnym nadal nie mogliśmy zaprosić naszych Dziadków i Babć, aby wspólnie z nimi uczcić ich święto, ale przygotowaliśmy dla nich niespodzianki. Dzieci z oddziału przedszkolnego, z klasy pierwszej, drugiej i trzeciej przygotowały piękne występy, które można obejrzeć na naszej stronie internetowej www.spozarow.jastkow.pl. Wnuczęta nie zapomniali również o pięknych, własnoręcznie wykonanych upominkach.

Zapraszamy do Figurowa

W grudniu zakończyliśmy realizację projektu „Zapraszamy do Figurowa” fi-

w Ożarowie

nansowanego przez Fundację mBanku. Trwał od 1 września do 31 grudnia. Zajęcia odbywały się w klasach siódmej i ósmej, ale odbiorcami pośrednimi byli także pozostali uczniowie naszej szkoły. W czasie zajęć koła matematycznego odbywającego się w ramach projektu miały miejsce warsztaty haftu matematycznego, uczestnicy projektu przygotowując plakaty bliżej poznali sylwetki sławnych matematyków, przygotowali gry planszowe dotyczące figur geometrycznych, wykonali matematyczne ozdoby choinkowe w kształcie wielościanów i wielokątów. W październiku włączyli się w akcję Europejski Tydzień Kodowania „Code Week”.

Poprzez udział w warsztatach dotyczących metod i technik efektywnego uczenia się uczestnicy dowiedzieli się też, jak to zrobić, by uczenie się zajmowało im mniej czasu, a zapamiętane wiadomości pozostawały na dłużej. Odbyły się dwa konkursy z atrakcyjnymi nagrodami, w których mogli wziąć udział wszyscy uczniowie. Zostały zakupione pomoce dydaktyczne, które będą służyły wszystkim klasom jeszcze przez wiele lat. Zajęcia odbywały się w miłej atmosferze przy słodkim poczęstunku w postaci świeżutkich drożdżówek. Pozwalały uczniom utrwalac i poznawać własności figur geometrycznych w innowacyjny sposób, a także rozwijały ich samodzielne i twórcze myślenie.

DOROTA DĄBROWSKA

Zwycięstwo w XI Gminnym Konkursie Ortograficznym

Organizowany od 2010 r. Gminny Konkurs Ortograficzny wpisał się już w tradycję naszej szkoły. Po rocznej przerwie, spowodowanej pandemią, w bieżącym roku szkolnym odbył się już po raz jedenasty. 10 grudnia 2021 r. uczniowie wszystkich szkół podstawowych gminy Jastków spotkali się on line, by sprawdzić swoje umiejętności ortograficzne, ale również wziąć udział w emocjonującej rywalizacji, wspólnie się uczyć, dobrze się bawić i integrować z kolegami/koleżankami z innych szkół. Jak zwykle konkurs miał formę zabawy. Oprócz rozległej wiedzy z zakresu ortografii trzeba było mieć odrobinę szczęścia, umieć szybko podejmować decyzje i wykazać się umiejętnością logicznego myślenia.

Konkurs składał się z 2 części:

- część pierwsza obejmowała 5 zadań przygotowanych na platformie WORDWALL;

- część druga to escape room ORTOGRAFICZNE WYZWANIE przygotowany na platformie GENIALLY.

We wszystkich konkurencjach oprócz poprawnych odpowiedzi liczył się również czas wykonania zadań. Wszystkie 2-osobowe drużyny ze szkół gminy Jastków spisały się wybornie. Różnice punktowe pod koniec konkursu były nieznaczne. O wyłonieniu zwycięzcy zdecydowało ostatecznie zadanie. Po przyznaniu punktów za ORTOGRAFICZNE WYZWANIE wszystko stało się jasne:

I miejsce zajęły uczennice ze Szkoły Podstawowej w Ożarowie - Weronika Iwaniak i Amelia Wieczorek

II miejsce zajęły uczennice ze Szkoły Podstawowej w Płuszczykach - Matylda Bzicka i Nina Dylon

III miejsce wywalczyli uczniowie ze Szkoły Podstawowej w Tomaszowicach - Oskar Paprota i Bartek Uniłowski

Miejsca IV i V zajęli kolejno uczniowie ze szkół podstawowych w Jastkowie i Snopkowie.

Laureatki konkursu, nie kryjąc wzruszenia, odebrały z rąk pani dyrektor Krystyny Wawrety statuetkę Mistrza Ortografii 2021 roku. Wszyscy uczestnicy konkursu otrzymali pamiątkowe dyplomy i nagrody rzeczowe, ufundowane przez

Radę Rodziców. Na stronie internetowej www.spozarow.jastkow.pl znajdują się linki do zadań konkursowych, z którymi zmagali się uczestnicy konkursu. Zachęcamy do spróbowania swoich sił.

EDYTA SZCZERBICKA

Pomocna łapa dla zwierzaka

Od połowy września 2021 roku prowadzona była akcja „Pomocna łapa dla zwierzaka”. Uczniowie, w ramach podawania pomocnej łapy osieroconym zwierzętom, przynosili do szkoły zakupioną przez siebie karmę dla psów i kotów. Pod koniec roku, wolontariusze przekazali około 30 kg karmy dla zwierząt, psich i kocich podopiecznych lubelskiej Fundacji Ex Lege.

Fundacja Ex Lege prężnie działa na terenie Lublina i województwa lubelskiego, ratując psy i koty z pseudohodowli, interweniując w sprawie zwierząt zaginionych i wyrzuconych na drodze przez nieodpowiedzialnych, okrutnych ludzi. Wolontariusze fundacji wspierają również ludzi ubogich, którzy mają wielkie serca dla zwierząt, ale nie wystarcza im środków na ich utrzymanie. Podarunki zebrane przez naszych uczniów trafią przede wszystkim właśnie do tych osób, których kochane i kochające zwierzęta otrzymają dzięki temu smaczny gwiazdkowy prezent.

EWA FRANKIEWICZ, DOROTA SZEWCZUK

SP Jastków

W pierwszym tygodniu ferii zimowych w Szkole Podstawowej im. J. Piłsudskiego w Jastkowie odbyły się zajęcia dla chętnych uczniów z kl. I-III. Był to czas wypełniony wieloma atrakcjami. Każdy mógł znaleźć coś dla siebie. Była nauka układu tanecznego „Choco choco” i „Ciu Ciu Ła.” Salwy śmiechu wywołały zabawy z balonami, a ogromne emocje wzbudził mecz piłki nożnej. Wspólną atrakcją było wspólne przygotowanie gofrów

i popcornu. W drugim tygodniu nauczyciele wychowania fizycznego zorganizowali zajęcia sportowo rekreacyjne dla uczniów klas IV-VIII. Wychodząc naprzeciw zainteresowaniom uczestników rozegrano turnieje piłki ręcznej, piłki nożnej i koszykówki. Wszyscy doskonale się bawili. Zajęcia zostały zorganizowane we współpracy z Gminnym Ośrodkiem Kultury i Sportu.

Ekowyzwania? Ekodziałania!

Świadomość ekologiczna kształtowana jest od najmłodszych lat, a więc od przedszkola, poprzez edukację wczesnoszkolną, aż do klas starszych. Cała społeczność Szkoły Podstawowej im. Józefa Piłsudskiego w Jastkowie w pełni zaangażowała się w realizację projektów ekologicznych.

Dzieci z oddziałów przedszkolnych regularnie odbywają wycieczki po najbliższej okolicy, poznając różne ekosystemy, np. łąkowy czy rzeczny i przeprowadzając tam ciekawe doświadczenia oraz eksperymenty. W ramach konkursów dla najmłodszych „Dbajmy o czyste powietrze, glebę i wodę” przedszkolaki wykonały dla rodziców proekologiczne ulotki, które zachęcały do zamieniania toreb foliowych na papierowe lub materiałowe, a także przypominały o oszczędzaniu wody. Najmłodszy odbył również cykl zajęć o drzewach, podczas których wyhodowali sadzonkę dębu z żółędzia, czy wykonali prace plastyczne – techniczne „Drzewa”, aby przypominały o konieczności dbania o nie. Zimą dzieci dokarmiły zaprzyjaźnioną wiewiórkę, która biega w pobliżu szkoły. Przedszkolaki wprawnie segregują śmieci, przynosząc do szkoły zużyte baterie, wiedząc też, czym zastąpić foliową reklamówkę.

Uczniowie klas 1 – 3 uczestniczą w projekcie ekologicznym „Ekologia wśród nas. Badam, odkrywam, rozumiem”, którego celem jest kształtowanie dobrych nawyków w zakresie dbałości o środowisko naturalne. Działania projektowe opierają się przede wszystkim na obserwacjach

i hodowlach przyrodniczych prowadzonych metodą projektu badawczego, który obejmuje szeroki zakres działań: założenie różnych hodowli badawczych (np. hodowla kryształów, czy założenie ogródka) i doświadczeń, a także poprzez obserwacje przyrodnicze, lekcje w terenie, konkursy, zbiórkę karmy dla zwierząt czy planowane na kwiecień obchody Dnia Ziemi. Kolejnym projektem realizowanym przez dzieci jest projekt „Przygotujmy lepszy świat”. Celem programu jest pokazanie dzieciom, że ich codzienne wybory żywieniowe mają znaczenie, zarówno dla nich, jak i dla Ziemi. Klasy 1 a i 1 b postanowiły szczególnie zadbać o dobro naszej planety i przystąpiły do programu edukacyjno – grantowego „Velvet. Piątka dla natury”. Na każdej „ekologicznej

lekcji podejmowane są ekowyzwania dotyczące drzew oraz oszczędzania wody.

W klasach 4 – 8 realizujemy projekt „Wygrajmy ze smogiem”, który polega na uświadomieniu społeczności szkolnej i lokalnej, jak dużym zagrożeniem jest smog i co należy robić, aby to zagrożenie zmniejszyć. Inne ciekawe projekty realizowane w szkole, szczególnie w klasach starszych to „Aktywni Błękitni – Szkoła przyjazna wodzie” oraz „Trzymaj Formę”. W szkole prowadzone są zbiórki zużytych baterii oraz plastikowych nakrętek.

Naszym celem jest to, aby dobre nawyki w zakresie ochrony środowiska stały się oczywiste i naturalne. Warto je kształtować od najmłodszych lat.

KATARZYNA PAŚNIKOWSKA

Konkurs plastyczno-techniczny na makietę młyna z terenu gminy Jastków

Zachęcamy uczniów szkół podstawowych z terenu gminy Jastków do wzięcia udziału w konkursie plastyczno-technicznym, zorganizowanym w ramach projektu „Masza Wronberg – najmłodsza córka młynarza”. Organizatorem konkursu jest gmina Jastków, która na jego realizację otrzymała dofinansowanie Żydowskiego Instytutu Historycznego w Polsce.

Zasady i warunki uczestnictwa:

Przedmiotem konkursu jest wykonanie na podstawie fotografii dołączonych do regulaminu makiety jednego z dwóch młynów: nieistniejącego już młyna motorowego z miejscowości

Sieprawki lub wiatraka typu holenderskiego znajdującego się w miejscowości Pocięcha. Konkurs adresowany jest do uczniów klas IV-VIII szkół podstawowych, dla których organem prowadzącym jest gmina Jastków.

Wymagania dotyczące prac konkursowych:

Prace można wykonywać indywidualnie lub zespołowo (w zespole nie większym niż 3 osoby). Do każdej pracy powinna być dołączona karta uczestnictwa, która stanowi załącznik regulaminu. Uczestnicy powinni skupić się na najwierniejszym odtworzeniu jednego z dwóch wskazanych młynów. Technika, użyte materia-

ły, wymiary – dowolne. Organizator przewidział atrakcyjne nagrody dla autorów najlepszych prac. Termin dostarczania prac do Gminnej Biblioteki Publicznej mija 31 maja 2022 r. Rozstrzygnięcie konkursu nastąpi 24 czerwca 2022 roku podczas Gminnego Dnia Kultury. Opiekę merytoryczną nad konkursem sprawuje pani Barbara Czubak – Kierownik Referatu Edukacji i Spraw Społecznych. Regulamin konkursu został przekazany do wszystkich szkół, jest także dostępny na stronie internetowej Szkoły Podstawowej im. Józefa Piłsudskiego w Jastkowie.

Dlaczego innowacje są dobre?

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Św. Franciszka z Asyżu w Kęble jest kameralną placówką oświatowo-wychowawczą dla młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz z niepełnosprawnościami sprzężonymi, również z autyzmem. Fakt, iż jesteśmy niewielką, placówką nie oznacza bynajmniej, że nasze standardy w zakresie edukacji, rehabilitacji czy terapii nie dążą do rozwoju i jak najwyższego poziomu. Stawiamy nie tylko na podnoszenie kompetencji naszej kadry pedagogicznej, ale również ciągłe doposażanie bazy dydaktycznej. Część naszego zaplecza edukacyjno-terapeutycznego została zorganizowana dzięki bezinteresownej pomocy ludzi o wielkich sercach, życzliwych i wrażliwych na potrzeby innych ludzi, którzy doceniają nasze działania, widzą efekty naszych wysiłków i starają.

Takie piękne wsparcie otrzymaliśmy od gminy Jastków, która sfinansowała nam zakup Magicznego Dywanu, czyli podłogi interaktywnej FunFloor Edu. Dziękujemy bardzo!

Dlaczego postawiliśmy akurat na ten sprzęt? Mamy przecież komputery, tablice interaktywne, projektory...po co nam jeszcze „magiczne urządzenie”? Otóż podłoga interaktywna daje nam zupełnie nowe możliwości, przede wszystkim tworzy przestrzeń dla kilku osób, które w jednym czasie działają, bawią się, mogą współdziałać bądź rywalizować. Aktywizuje zarówno umysł, jak i ciało, wymaga nie tylko myślenia, ale też ruchu, rozwija motorykę, koordynację wzrokowo-ruchową, orientację w schemacie ciała i w przestrzeni. Urządzenie zawiera pakiet multimedialnych ćwiczeń, gier i zabaw edukacyjnych oraz aplikacji rewalidacyjnych, które oprócz doskonalenia funkcji poznawczych, usprawniania motoryki, wspierają regulację emocji, integrację zmysłów. Nie można tu nie wspomnieć o niezmiernie ważnej funkcji relaksująco – odprężającej, która pozwala na zmniejszenie napięcia mięśniowego, wprowadza pozytywną motywację do współdziałania, odblokowuje zahamowania emocjonalne. Ta innowacyjna pomoc dydaktyczna i rehabilitacyjna sprawdza się zarówno w przypadku dzieci, jak i dorosłych. Śmiało można powiedzieć, że ten sprzęt zastępuje kilka innych i radzi sobie z tym doskonale!

Magiczny Dywan zabiera uczestników w świat przygód i niespodzianek, oferuje pakiety edukacyjne, rewalidacyjne i czysto rozrywkowe, dzięki bogactwu i różnorodności gier i zadań nie pozwala na nudę i rutynę, pobudza wyobraźnię i zaangażowanie – można to ująć w często używane na płaszczyźnie szkolnej określenie – uczy i bawi. Czysta magia!

Ogromnymi zaletami zakupionego przez nas sprzętu są jego małe wymagania w zakresie zagospodarowania i prosta obsługa. Projektor, komputer i moduł interaktywny (czyli cała tajemnica zintegrowanego systemu czujników ruchu) zamknięte zostały w jednym małym pudełku, z którego nie wystają żadne zbędne elementy, nie sterczy płatnina kabli. Urządzenie, podwieszone do sufitu, obsługiwane jest za pomocą pilota i ruchu, sterowanie programami przebiega w sposób bardzo intuicyjny, prosty i przyjemny. Odpowiednia wysokość zawieszenia maszyny i gładkie podłogi pod wyświetlany obraz dają nam optymalne warunki do satysfakcyjnego korzystania z tego cudu techniki – tworzą dosłownie wirtualny „magiczny dywan”!

Wirtualny, dający się sterować ruchem rąk i nóg obraz wzbudził ogromne zainteresowanie wśród naszych podopiecznych od chwili pierwszego użycia, i...to zainteresowanie nie minęło po kilku zastosowaniach urządzenia! Nasi uczniowie sami proponują wykorzystanie sprzętu podczas zajęć,

a k-

tyw- nie w nich uczestnicząc – co uważam za miarę jego atrakcyjności. Kolejnym plusem urządzenia jest to, że już na starcie, mając podstawopakiety gier i zadań jesteśmy w sta-zaoferować uczniom zróżnicowanie, indywidualizację, możemy dostosować zasady do naszych potrzeb, dokonać ich modyfikacji w celach dydaktycznych. Magicznego Dywanu używamy również w internecie, wieczorami, często w celach relaksacyjnych czy stricte rozrywkowych. I bardzo to lubimy. Interaktywna podłoga FunFloor pozwala na jednoczesne zaangażowanie kilku osób, co niewątpliwie sprzyja nie tylko ćwiczeniu umiejętności współdziałania, ale również rozwija rozumienie zasad współzawodnictwa i fair play, a nad tym zawsze trzeba i warto pracować!

Osobiście bardzo lubię zajęcia z wykorzystaniem tego urządzenia. Dlaczego? Bo towarzyszy im śmiech, czysta radość i autentyczne zaangażowanie wychowanków. Jako wychowawca w internecie doceniam wykorzystanie sprzętu w celach aktywizacji „naszych młodych” – zabawa, ruch, wspólne spędzanie czasu to moim zdaniem (i zdaniem „młodych” też!), super alternatywa dla monitora komputerowego, czy ekranu telefonu.

RENATA KRUK
WYCHOWAWCA SOSW W KĘBLE

Laboratoria Przyszłości

Gmina Jastków otrzymała z Ministerstwa Edukacji i Nauki środki w ramach programu Laboratoria Przyszłości o łącznej wysokości 329 400,00 zł. Wsparcie przyznane jest wszystkim szkołom podstawowym z terenu gminy.

Celem programu jest zwiększenie jakości i możliwości zdobywania wiedzy przez uczniów w zakresie nauk przyrodniczych, technologii i inżynierii, sztuki oraz matematyki. Za przekazane środki szkoły podstawowe zakupią profesjonalny

sprzęt i urządzenia a także narzędzia do pracy, dzięki którym uczniowie będą mogli uczyć się poprzez eksperymentowanie, zdobywając w ten sposób praktyczne umiejętności. Nowoczesny i specjalistyczny sprzęt wpłynie także na **rozwijanie umiejętności manualnych, kształtowanie samodzielnego i technicznego myślenia, a także naukę pracy w zespole**. Ważnym aspektem programu jest możliwość dostosowania poziomu edukacji do wszechobecnej innowacyjności i rozwoju technologicznego.

W 2021 roku w ramach otrzymanego dofinansowania szkoły z terenu gminy zakupiły szereg sprzętów i pomocy dydaktycznych m.in.: drukarki 3D, laptopy, aparaty cyfrowe, kamery, oświetlenie i nagłośnienie do realizacji nagrań, mikrofony, roboty edukacyjne, wirtualne laboratoria, zestawy konstrukcyjne czy zestawy klocków do kodowania a także wiele innych. Część zakupów będzie kontynuowana jeszcze w 2022 roku.

REFERAT EDUKACJI KULTURY SPORTU
I SPRAW SPOŁECZNYCH

Sztuka blisko nas

Szczególną rolę w przedszkolu odgrywa wychowanie przez sztukę. Przez ostatnie tygodnie dzieci z oddziału przedszkolnego „A” w Szkole Podstawowej im. J. Piłsudskiego w Jastkowie poznawały czynności oraz związane z nimi zawody artystyczne. Tworzyły projekty architektoniczne, konstruowały zamki oraz mury obronne. Poznały historię garncarstwa, lepily wazony z modeliny i plasteliny. Poprzez eksperymenty z farbami poznały kolory podstawowe i pochodne, które potem znajdowały na obrazach wybitnych malarzy. Wszystkie te dziedziny sztuki są blisko nas, a tworzenie ich rozwija u dzieci umiejętności manualne, uwrażliwia na piękno i harmonię w otoczeniu.

Dziecko w świecie wynalazków

Wiek przedszkolny to czas naturalnej chęci poznawania świata. Jednym ze sposobów zaspokojenia ciekawości dzieci są zabawy badawcze i eksperymenty. Rozwijają umiejętność myślenia przyczynowo – skutkowego, porównywania, planowania własnych działań, poszukiwania oryginalnych pomysłów i rozwiązań. Rozwiązując problem różnymi metodami, dziecko prowokowane jest do wyciągania wniosków, szukania zależności. Zabawy badawcze są też świetną okazją do kształtowania się w umyśle dziecka nowych operacji umysłowych takich jak: analiza, synteza, stając się tym samym wstępem do zdobywania wiedzy w kolejnych etapach edukacji.

Z okazji obchodzonego 9 listopada Europejskiego Dnia Wynalazcy w Przedszkolu Samorządowym w Jastkowie, odbył się cykl zajęć o elektryczności i sprężystości powietrza.

Nasze przedszkolaki dowiadywały się skąd się bierze prąd i co to jest układ zamknięty. Wyjaśnialiśmy tajemnice powietrza oraz jak działa podnośnik pneumatyczny.

Nasi najmłodsi chociaż obserwują, jak dorośli korzystają z urządzeń, niewiele wiedzą na temat elektryczności. Żeby dziecko mogło w świadomy sposób korzystać z elektryczności, musi poznać jej podstawy i zrozumieć, czym jest prąd elektryczny. Podczas omawiania zagadnień związanych z prądem, zostały wyjaśnione obawy związane z granicą „bezpiecznego prądu”. Dzieci rozumiały, jakie negatywne skutki może nieść zabawa z prądem. Badaliśmy sprężystość powietrza poprzez podnoszenie ciężkich pojemników z klockami oraz sa-

mych dzieci. Ukoronowaniem tygodnia wynalazcy było stworzenie własnego robota z różnorodnych materiałów. Radość dzieci i ich pomysłowość oraz efekty pracy mile zaskoczyły wszystkich.

EDYTA BORUCH

Uroczystości przedszkolne i ich znaczenie w życiu dziecka

Zadaniem przedszkola jest przygotowanie dzieci do nauki w szkole. Dzieci przez okres trwania edukacji przedszkolnej nabywają różnorodnych umiejętności i kompetencji. Małe dzieci są wdrażane do rozwijania samodzielności w zakresie czynności samoobsługowych, przestrzegania zasad panujących w grupie, nauki komunikowania swoich potrzeb oraz doskonalenia mowy. Kompetencje językowe, matematyczne, przyrodnicze, społeczno-emocjonalne, muzyczno-ruchowe są przyswajane i rozszerzane wraz z rozwojem i indywidualnymi możliwościami psychofizycznymi dziecka.

Uroczystości w przedszkolu w dużym stopniu angażują emocjonalnie dzieci. Pierwszym

ważnym wydarzeniem dzieci trzyletnich było Pasowanie na Przedszkolaka, następnie Święto Niepodległości oraz w ostatnim czasie – Dzień Babci i Dziadka. Występując przed publicznością, kamerami dzieci kształtują swoją odporność emocjonalną, wzmacniają poczucie swojej wartości. Rozwijają postawę społeczną pamiętając o swoich najbliższych, kształtują postawę szacunku do swojej rodziny. Przedszkolaki nabyły nowych umiejętności w zakresie pokonywania nieśmiałości podczas występów publicznych, lepszego współdziałania z rówieśnikami i osobami dorosłymi, rozwoju mowy oraz poczucia własnej wartości.

KATARZYNA CEGLIŃSKA

NAUCZYCIEL WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO

Samorządowa Akademia Malucha

Złobek Samorządowy „Akademia Malucha” w Jastkowie od prawie 4 lat świadczy opiekę dla dzieci do 3 roku życia. Słowo „opieka” jest tutaj pojęciem bardzo ogólnym, gdyż współcześnie żłobki pełnią trzy funkcje instytucjonalne, zapisane w *Ustawie o opiece nad dziećmi do lat 3*. Są to: funkcja opiekuńcza, wychowawcza i edukacyjna.

Spojrzenie na potrzebę tworzenia miejsc dla najmłodszych ewoluowało na przestrzeni lat. Pierwsze żłobki powstały na terenie Królestwa Polskiego pod koniec XIX w. Ich działalność nie miała żadnego uregulowania prawnego. Impulsem do zakładania placówek była możliwość podjęcia pracy przez kobiety w dużych miastach przemysłowych, a co za tym idzie, niwelowanie ubóstwa wśród rodzin. Działalnością na rzecz opieki nad niemowlętami i małymi dziećmi zajęli się wówczas publicyści, działacze społeczni oraz towarzystwa dobroczynne.

HISTORIA

Na początku XX w. zaobserwowano niepokojący wzrost zgonów wśród niemowląt. Przyczyn upatrywano w całodniowej rozłące matek z dziećmi, w braku racjonalnego żywienia, w braku wykwalifikowanej kadry opiekującej się maluchami oraz w ogólnie pojętym ubóstwie. Zaistniała sytuacja zmusiła partie polityczne do tworzenia miejsc opieki, w których niemowlęta poza opieką mogły uzyskać pomoc lekarską. Osoby pracujące w żłobkach były zobligowane do odbycia kursów, pogłębiających wiedzę dotyczącą rozwoju fizjologicznego i psychicznego najmłodszych.

Intensywny rozwój sieci żłobkowej nastąpił w latach 50. XX w. W tym czasie żłobek jako instytucja podlegał pod resort zdrowia i określano go jako „zakład opiekuńczo-wychowawczy dla dzieci w wieku od 6 tygodni do 3 lat, których rodzice lub opiekunowie pracują poza domem”. Placówki, realizując zadania zdrowotne, dążyły do stworzenia możliwie optymalnych warunków do rozwoju psychoruchowego i somatycznego podopiecznych.

W latach 80., wraz z rozwojem wiedzy psychologicznej i pedagogicznej, zadania żłobka znacznie się rozszerzyły. Obok pełnionej funkcji prozdrowotnej, zaczęto dostrzegać indywidualne potrzeby i potencjał dzieci,

które stawały się impulsem do tworzenia przestrzeni przyjaznej dziecku, dającej możliwość wszechstronnego rozwoju.

W JASTKOWIE

Współcześnie, coraz więcej samorządów terytorialnych dostrzegając potrzeby rodzin w dziedzinie godzenia życia zawodowego z wychowaniem dzieci, wkłada ogrom wyteżonej pracy, której celem jest stworzenie miejsc opieki dla najmłodszych. Bardzo dobre warunki lokalowe, nowoczesna aranżacja przestrzeni i bogate wyposażenie, sprzyjają rozpowszechnieniu tej formy opieki. Trwająca obecnie rekrutacja w Żłobku Samorządowym „Akademia Malucha” w Jastkowie pokazuje, jak dużym zainteresowaniem cieszy się żłobek w środkowisku gminnym. Z rozmów z rodzicami wynika, że ich motywacją do podjęcia decyzji o posłaniu dziecka do żłobka jest chęć rozwoju zawodowego, realizacji planów rodzinnych, jak również świadomość pozytywnego wpływu środowiska żłobkowego na rozwój dziecka, często potwierdzany przez rodziców dzieci uczęszczających do żłobka.

FOT. PIXABY

MISJA

W naszym żłobku realizacja zadań ustawowych odbywa się każdego dnia. Narysowane w misji placówki filary: bezpieczeństwo, troska, wychowanie i edukacja, są bazą dla opiekunów, tworzących środowisko rozwoju dla najmłodszych mieszkańców gminy. Dążenie do zapewnienia bezpieczeństwa podopiecznym rozumiane jest w dwóch aspektach: zdrowotnym – ochrona zdrowia dziecka, a także psychologicznym – dobre samopoczucie dziecka w czasie pobytu w żłobku, wspieranie dziecka i jego rodziców w procesie adaptacji. Troska z kolei przejawia się poprzez zaspokojenie potrzeb fizjologicznych, jak również „bycie z dzieckiem”, czyli budowanie ciepłych i bliskich relacji opiekuna z dzieckiem; są to codzienne gesty przytulenia, uśmiechu, czy też pocieszenia. Troska to także szczerza rozmowa z rodzicem dotycząca rozwoju, zachowania i funkcjonowania dziecka w żłobku. Wychowanie i edukacja rozumiane są jako tworzenie przez opiekunów przestrzeni, w której dziecko ma możliwość nabycia kompetencji emocjonalnych, społecznych, poznawczych oraz motorycznych. Codzienne zajęcia edukacyjne stwarzają możliwość aktywności ruchowej, muzycznej, plastycznej, teatralnej, przyrodniczej etc. W całoroczny plan pracy opiekuńczo-wychowawczej żłobka wpisuje się także celebrowanie świąt i uroczystości powszechnie obchodzonych przez Polaków.

OCZAMI RODZICÓW

W celu podnoszenia jakości świadczonej opieki, jesienią rodzice dzieci uczęszczających do żłobka zostali poproszeni o wypełnienie ankiety, której wyniki okazały się satysfakcjonujące. Rodzice zwrócili uwagę na bardzo dobre warunki lokalowe placówki, czystość i porządek, profesjonalną opiekę i zaangażowanie kadry. Ponadto ankietowani docenili komunikację z opiekunami. Powyższe wyniki są budujące i powodują jeszcze większy wzrost motywacji i mobilizacji do pracy. Dziękujemy!

REKRUTACJA

Rekrutacja do żłobka na rok szkolny 2022/2023 trwała cały miesiąc i zakończyła się 31 marca. Informacje o niej były i są nadal dostępne na naszej stronie internetowej: zlobekjastkow.szkolnastrona.pl

KATARZYNA REJ,
DYREKTOR ŻŁOBKA

Gminna Biblioteka Publiczna w Jastkowie
Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Jastkowskiej
zapraszają na:

Cykl warsztatów: Coś dla ciała, coś dla ducha

Maj/czerwiec - warsztaty z hortiterapii
Czerwiec/lipiec - warsztaty z dietetykiem
Sierpień/wrzesień - spotkania a pisarką

W czasie spotkań będzie możliwość
wypożyczenia książek

Warsztaty i spotkania będą odbywały się bibliotekach
oraz świetlicach wiejskich.

Projekt realizowany w ramach dotacji Gminy Jastków na wsparcie
realizacji zadań w zakresie działalności na rzecz osób niepełnosprawnych

Zajęcia wśród książek

Uczestnicy tegorocznych „Ferii w bibliotece” nie narzekali na nudę. Zajęcia rozpoczęły się w filii w Tomaszowicach, gdzie kreatywnie obchodzono Dzień Kota. Filia w Ożarowie zaprosiła chętnych na warsztaty z okazji Walentynek a także na zajęcia i turniej szachowy, które poprowadził pan Jan Błaszczak.

W Jastkowie pierwsze zajęcia odbyły się w... polskich górach. Ta wirtualna podróż bardzo się wszystkim podobała. Przygotowano cały ekwipunek: odpowiedni strój i niezbędne rzeczy, które przydają się każdemu piechurovi podczas górskich wędrówek. Powstały też piękne makiety górskie, na których widać było wysokie, ośnieżone szczyty, płynące potoki, rośliny rosnące w górach i zwierzęta zamieszkujące tereny górskie.

Zajęcia z kreatywnego rysowania pokazały jak można szybko i prosto zrobić ciekawe rysunki. Na warsztatach tworzenia papieru czerpanego powstały wyjątkowe prace. Tłusty czwartek dzieci spędziły w Klubie Seniora – razem przygotowały najpyszniejsze faworki i oponki. Odbyła się również wycieczka do Galerii Labirynt w Lublinie i wyjątkowe tam warsztaty „Labirynt wyobraźni” – warsztaty do wystawy „Kolekcja Dostępna Vol. 2”, w czasie których dzieci mogły doświadczyć w jaki sposób osoby niewidome mogą poznawać eksponaty w galerii czy muzeum.

SABINA BIEDACHA, MAGDALENA ZARZEKA

Wymieniamy książki

W wielu domach zapewne stoją na półkach książki w dobrym stanie, przeczytane, do których się już raczej nie wraca. Zachęcamy do przekazania tych książek do miejsc do tego wyznaczonych – w każdej z naszych bibliotek, ale również w szkołach czy w urzędzie gminy znajdują się specjalne regały, czy stoliki. Można tam przynieść książki ale również wybrać coś dla siebie. Przecież książki powinny podróżować, krążyć z rąk do rąk, by mogły żyć i spełniać swoje zadanie. W tej podróży ważne jest to, że po prostu są czytane. Nie są ozdobami na półkach, stają się ogólnodostępne. A więc – żyją, bo nas uczą, bawią, zaskakują.

Dzień teatru

W marcu obchodzimy Międzynarodowy Dzień Teatru. Z tej okazji bibliotekę w Tomaszowicach odwiedziły dzieci z oddziału przedszkolnego tutejszej szkoły. Maluchy poznały charakterystyczne elementy związane z teatrem. Było też dużo zabawy z lalkami, rekwizytami i strojami teatralnymi, teatrzyk cieni oraz teatrzyk kamishibai. Zachęcamy również rodziców do wspólnej zabawy z dziećmi w teatr, która wszystkim daje wiele frajdy. W naszych zajęciach uczestniczyły również dzieci z Ukrainy, uczęszczające do szkoły w Tomaszowicach.

ELŻBIETA ŁUKA

Biblioteka poleca

Wytrzyszczka czyli tajemnice nazw miejscowości - Michał Rusinek

Podczas podróży często przejeżdżamy przez różne miejscowości i zastanawiamy się skąd pochodzi jej nazwa. Czy może w ich nazwie ktoś się ukrywa, jak np. Częstochowa? Czy ktoś tu nam rozkazuje – Wrzeszcz?

Autor książki w żartobliwy sposób tłumaczy nam nazwy różnych miejscowości. Teksty są krótkie i zabawne, dzięki czemu łatwiejsze do zapamiętania przez dzieci. Dodatkowo na każdej stronie znajdują się wymowne ilustracje, dzięki którym łatwiej zapamiętujemy jakie tajemnice skrywa dana miejscowość. Pojawiają się tu dobrze wszystkim znane miasta, jak Warszawa i Kraków, ale też mniejsze miejscowości, np. Zakopane czy Kruszwica, a także zupełnie niewielkie wioski, m.in. Krzywe Kolano, Tupadły i tytułowa Wytrzyszczka. Niektóre są trudne do wymówienia, inne zabawne, jeszcze inne związane np. z ukształtowaniem terenu. Wspomniana jest również miejscowość z województwa lubelskiego, której nazwa jest najdłuższa w Polsce.

Książka rozbudza ciekawość czytelników, zachęcając dzieci do własnych poszukiwań i odkryć: ostatnią stronę przeznaczono na wyjaśnienie nazwy rodzinnej miejscowości.

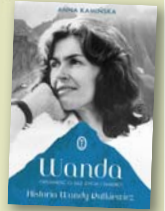
Siła kobiet – Barbara Wysoczańska

Pod piękną okładką kryje się piękna historia, choć trudna i bolesna... Fabuła osadzona jest w dwudziestolecie międzywojennym, gdzie miejsce kobiety było głównie przy mężu. Miały być one posłuszne, uległe, niewykształcone i pozabawione swojego zdania. Dopiero po wprowadzeniu w Polsce prawa udziału w wyborach sytuacja nieco się zmieniła, choć wielu mężczyzn dalej nie uwzględniało głosu kobiety. W książce przedstawiony jest ten przełom i walka o to, by kobiety mogły kierować swoim życiem i odrzucać konwenanse oraz sztywne reguły.

Pochodząca z Francji Rozalia zostaje żoną szanowanego polskiego polityka Ignacego Lubowidzkiego. Zuzanna Grabińska, kobieta z „nizin społecznych” walczy o zdrowie swojej córki Lilianny. Ada i Gustaw, rodzeństwo Ignacego, próbują odnaleźć swoje miejsce w życiu. Główni bohaterowie pochodzą z różnych światów, każde z nich niesie swój багаż doświadczeń, szukają swojego szczęścia w powojennej rzeczywistości. W tej lekturze znajdziemy motyw miłości, pasji ale przede wszystkim siły! Siły, która tkwi w każdej z nas. (Tylko nieraz musimy sobie o tym przypomnieć).

Wanda. Opowieść o sile życia i śmierci. Historia Wandy Rutkiewicz - Anna Kamińska

Jedną z patronek obecnego roku jest Wanda Rutkiewicz, 12 maja przypada 30. rocznica jej śmierci. Polecamy biografię tej wyjątkowej kobiety, jednej z najwybitniejszych himalaistek świata. 16 października 1978 roku zdobyła Mount Everest - jako pierwsza osoba z Polski i trzecia kobieta na świecie. Była także pierwszą kobietą na świecie, która stanęła na najtrudniejszym do zdobycia szczycie K2. Zaginęła 12 maja 1992 roku w drodze na Kanczendzongę. Nie odnaleziono jej ciała. Książka Anny Kamińskiej to opowieść o historii jej życia. Nad wyraz ciężkiego i samotnego. O determinacji i miłości do sportu. A przede wszystkim do gór. Może to właśnie dzięki nim odczuwała radość, spokój i wolność. W książce znajdziemy nieznanne dotychczas dokumenty, niepublikowane wcześniej fotografie oraz opowieści bliskich, którzy po raz pierwszy zgodzili się na rozmowę. „Wanda” to znacznie więcej niż biografia. To opowieść o pokonywaniu własnych demonów, przełamywaniu słabości i o wielkiej, życiowej pasji, która, dając niebywałą siłę, może również spalać.

Czytać? Ależ tak!

O tym czy warto czytać i dlaczego napisano już wiele słów. Nikogo nie trzeba przekonywać, że codzienny kontakt dziecka z książką powinien być tak oczywisty jak jedzenie posiłku, mycie zębów czy spacer. Wszystkie te czynności zapewniają przecież prawidłowy wzrost i zdrowie. Musimy jednak dbać również o rozwój emocjonalny dziecka, a ten zapewniamy dzięki bliskości i wzajemnemu przeżywaniu różnych sytuacji.

Dlatego wspólne czytanie jest takie ważne. Jest najskuteczniejszym sposobem wychowania samodzielnie myślącego dziecka, posiadającego wiedzę i wyobraźnię. Dziecka, które umie radzić sobie w życiu przy pomocy rozumu, a nie pięści.

W naszej szkole już w oddziałach przedszkolnych zaczynamy „głośne czytanie” i kontynuujemy aż do ukończenia klasy trzeciej - regularnie raz w tygodniu z każdą grupą dzieci. Dla tych młodszych jest to szczególnie ważne, ponieważ mają szansę na rozwój języka i rozbudzenie wyobraźni, chociaż nie potrafią jeszcze czytać samodzielnie. Dziecko już w pierwszej klasie śmiało sięga po książkę do wypożyczenia, bo już się jej nie boi, bo wie, że może z nią spędzić fajnie czas i przeżyć jakąś przygodę. Dlatego zachęcamy rodziców do czytania dzieciom w domach i czytamy głośno w szkole, dopasowując lekturę do słuchaczy.

W pierwszym semestrze tego roku uczniowie klasy III a i III b szkoły w Tomaszowicach poznawali przygody Pipi, bohaterki powieści szwedzkiej pisarki Astrid Lindgren i dowiedzieli się, że Pipi Pończoszanka to najwspanialsza dziewczynka na świecie. Dlaczego?

Dlatego, że mając tylko dziewięć lat potrafi podnieść konia, zwyciężyć w walce z najsilniejszą mężczyzną świata, nie boi się duchów, umie upiec ciasteczka i usmażyć naleśniki. Troszczy się o swoich przyjaciół i dzieli swoimi skarbami. Wprawdzie nie umie tabliczki mnożenia, śpi z nogami na

poduszce i nie chce chodzić do szkoły, ale potrafi uratować z płonącego budynku małych chłopców.

O wszystkich wyczynach Pipi przypomnieliśmy sobie podczas konkursu „Pipi Pończoszanka – moja dobra koleżanka”. Każda klasa wydelegowała reprezentację do turnieju wiedzy. Drużyny przygotowane były super i ta konkurencja zakończyła się remisem. Był też konkurs plastyczny i na najfajniejsze przebranie. W konkursie plastycznym 1 miejsce jury przyznało pracom Zuzanny i Gabrieli Jankowskim, 2 miejsce - Wiktorii Paprota i Ameli Wiśniewskiej, a 3 pracom Natalii, Joasi, Oliwierki, Nikoli i Stelli. Wszyscy „prebrani” uczniowie zostali nagrodzeni dyplomami.

To była fajna zabawa, a uczniowie już zastanawiali się jaka kolejna książka będzie im czytana, ale nikt nie miał wątpliwości, że będzie mądra i pouczająca.

HALINA TYWONIUK

Ferie z kulturą w GOKiS

Tegoroczne ferie spędziliśmy ciekawie i twórczo :) W Dąbrowicy podczas ferii poznaliśmy się podczas gier i zabaw integracyjnych, uczyliśmy się śpiewać i tworzyliśmy swoje piosenki :) Były również zajęcia z rękodzieła i każdy wyszedł z zajęć z własnoręcznie zrobioną eko torbą. Dużo ruchu zapewniły nam zajęcia taneczne, na których został ułożony układ, a potem kolejne zajęcia manualne z ceramiki, gdzie powstały wspaniałe zestawy kubeczków i talerzyków z masy ceramicznej, które można było zabrać do domu. Na zakończenie turnusów była wycieczka do kina i pałaszowanie popcornu podczas seansu, które wszystkim sprawiły dużo przyjemności.

Ferie z kulturą w świetlicach

Ferie odbyły się nie tylko w GOKiS, ale i również w świetlicach na terenie gminy Jastków. Dzieciaki miały zapewnione: tańce, animacje, pokazy czarodziejskie, zajęcia z rękodzieła i małego odkrywcy. Panie z KGW Moszenki w swojej miejscowości poprowadziły również warsztaty walentynkowe oraz warsztaty z robienia łapaczy snów. Natomiast panie z KGW w Miłocinie przygotowały w swojej świetlicy bal karnawałowy dla dzieci (26 lutego). Były tańce, zabawy, animacje z chustą. Dzieciaki przebrały się za różnorodne postacie. Wesoło zakończyliśmy wspólnie karnawał. W Ługowie i Miłocinie dla młodzieży dodatkowo zostały zorganizowane warsztaty taneczne, w których wzięło udział kilkanaście osób i w rytmie tańca nowoczesnego spędzały aktywnie swoje ferie. Bardzo dziękujemy wszystkim paniom za prowadzenie ciekawych zajęć i zaangażowanie.

Ferie na sportowo

W szkole podstawowej w Jastkowie odbyła się również akcja „Ferie na sportowo”. Akcja była skierowana do dzieci z klas 1-3 oraz klas 4-8. Młodsze dzieci mogły aktywnie spędzić czas dzięki nauczycielom, którzy przygotowali ciekawe zabawy integracyjne, ruchowe i taneczne. Natomiast starsi uczniowie pilnie szlifowali umiejętności sportowe z gier zespołowych pod czujnym okiem nauczycieli wychowania fizycznego.

Bal dla seniorów

19 lutego, w Ługowie, wspólnie pożegnaliśmy karnawał. Odbył się tam bal przy wtrzę pieśni ludowych, akordeonu, tańców i wspaniałego poczęstunku, przygotowanego przez panie. Hucznie zakończyliśmy tegoroczny karnawał i do godzin wieczornych biesiadowaliśmy przy pięknej muzyce.

Pomoc dla Ukrainy w SP Ożarów

Szkoła Podstawowa w Ożarowie bardzo aktywnie zaangażowała się w pomoc dla uchodźców z Ukrainy. Każda klasa przygotowała własne działania i na swój sposób solidaryzuje się z Ukrainą. Ponadto, w szkole cały czas organizowana jest zbiórka darów dla uchodźców, które nieustannie trafiają do potrzebujących osób. Dodatkowo, przez dwa dni uczniowie naszej szkoły przygotowali w sumie 1000 kanapek dla uchodźców: z wędliną, pasztetem, ale również wegańskich i wegetariańskich. Wszystkie kanapki trafiły na dworzec PKS w Lublinie i zostały przyjęte z ogromną radością i wdzięcznością przez działających tam wolontariuszy, którzy natychmiast przekazywali je Ukraińcom przybywającym do Lublina. Zaangażowanie wszystkich uczniów i rodziców oraz nauczycieli, a także innych pracowników szkoły jest bardzo budujące. Wszystkie nasze działania wspierające uchodźców z Ukrainy będziemy nadal kontynuować w naszej szkole.

EWA FRANKIEWICZ

Szkoła dla wszystkich - Solidarni z Ukrainą

„Nie ma dzieci uchodźców – są dzieci” – te słowa stały się drogowskazem w codziennej pracy wielu szkół w Polsce, także w naszej. Progi Szkoły Podstawowej im. Józefa Piłsudskiego w Jastkowie codziennie przekraczają nowi uczniowie z Ukrainy, którzy nie znają języka polskiego, porzucili swoje domy, kolegów, dobrze znany im bezpieczny świat legł w gruzach. Dawid, Walik, Polina, Misza, Dima, Jefrem, Luba - historia każdego jest inna, ale porusza serca i wyobraźnię wielu z nas. Chcemy dać im siłę, która pozwoli pokonać strach i niepewność, oswoić z nieznanym... Uśmiechamy się - to pierwszy krok, by budować relacje - to uniwersalny język, który rozumieją wszyscy na świecie. Jak przełamać pierwsze lody, przezwyciężyć nieśmiałość? Najlepiej razem pójść na w-f, bawić się, grać, rozmawiać o wszystkim używając translatora. Na korytarzach szkolnych coraz częściej słychać język angielski. Wzajemna ciekawość rodzi kreatywne rozwiązania porozumienia bez słów. Okazało się, że razem rozwiązujemy zadania z matematyki - na szczęście liczby na całym świecie są takie same!!!

DZIECI I PRACOWNICY SZKOŁY PODSTAWOWEJ IM. JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO W JASTKOWIE

Świadczenie 300 zł dla obywateli Ukrainy

Osoby uprawnione do otrzymania:

1. obywatel Ukrainy, którzy przybył na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa,
2. obywatel Ukrainy posiadający Kartę Polaka, który wraz z najbliższą rodziną z powodu tych działań wojennych przybył na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
3. małżonek obywatela Ukrainy, o ile przybył on na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa,
4. dzieci obywateli wymienionych w pkt 1, 2 i 3.

Podstawowe wymagania:

1. wjazd do Polski w okresie od 24 lutego 2022 roku,
2. wpisanie do rejestru PESEL.
Wnioski o wypłatę tego świadczenia

można składać w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Jastkowie, w godzinach od 7.30 do 12.00.

Wnioski będzie można pobrać i wy-

pełnić na miejscu (alfabet łaciński). Do wypełnienia będą potrzebne następujące dane, które trzeba będzie wpisać we wniosku (swoje i małoletnich dzieci):

- imię (imiona) i nazwisko
- datę urodzenia

- obywatelstwo
- płeć
- aktualny adres pobytu na terenie gminy Jastków.

Należy także mieć ze sobą dokumenty (swoje i dzieci).

- dokument stanowiący podstawę przekroczenia granicy - rodzaj, seria i numer dokumentu (np. paszport)
- informacja o dacie wjazdu na terytorium Polski
- numer PESEL (należy mieć ze sobą powiadomienia o nadaniu nr PESEL)

Dodatkowo prosimy o podanie przez osobę składającą wniosek następujących danych, które ułatwią nam kontakt i przyspieszą wypłatę (o ile je posiada):

- numer telefonu polskiego operatora
- adres poczty elektronicznej
- numer polskiego konta bankowego

**GMINNY OŚRODEK
POMOCY SPOŁECZNEJ W JASTKOWIE**

Pospolite ruszenie w Tomaszowicach

Wobliczu wojny na Ukrainie, mieszkańcy Tomaszowic zgrupowani 1 marca na zebraniu wiejskim, podjęli jednomyślną decyzję o zorganizowaniu zbiórki darów dla okupowanej Ukrainy. Równocześnie został powołany Społeczny Komitet pomocy uchodźcom w celu utworzenia punktu noclegowego w świetlicy wiejskiej w Tomaszowicach. W skład ośmioosobowego komitetu weszli członkowie zarządu OSP Tomaszowice, członkinie KGW Tomaszowice oraz Sołtys. 5 marca odbyła się zbiórka darów oraz pieniędzy na utworzenie punktu noclegowego - udało się uzbierać 5000 zł. Dodatkowo zebraliśmy jeszcze 820 zł w kolejnych dniach.

Po uzyskaniu błogosławieństwa od pani wójt i księdza proboszcza „lawina ruszyła”. W ciągu dwóch dni zgłosili się lokalni przedsiębiorcy budowlani, którzy bezpłatnie wykonali niezbędne zabudowy karton gipsowe oraz hydraulikę, a także brakujące meble i wyposażenie. Za zebrane środki finansowe zostały zakupione: pełna kabina prysznicowa, pralka automatyczna, umywalka oraz reszta niezbędnych materiałów i potrzebnych rzeczy. Za pozostałą część pieniędzy odpowiada komitet społeczny i będą wydawane w miarę potrzeb uchodźców przebywających w świetlicy. W organizowanie punktu noclegowego włączało się coraz więcej osób między innymi drухowie z OSP Tomaszowice, panie z KGW, lokalni przedsiębiorcy, wielu życzliwych mieszkańców i nie tylko. Lokal został bardzo pozytywnie oceniony przez panie inspektorki z sanepidu i został wpisany na listę wojewody. Jesteśmy go-

towi udzielić schronienia potrzebującym. Dzięki wspólnemu zaangażowaniu wielu ludzi udało się w bardzo krótkim czasie osiągnąć cel.

Wszystkim, którzy choć w najmniejszym stopniu przyczynili się do powstania tego miejsca należą się ogromne brawa i gratulacje. W ramach podziękowań pragnę szczególnie podkreślić udział

najbardziej zaangażowanych osób: Grzegorz Hejzner, Bogdan Kuzioła, Grzegorz Staszewski, Tadeusz Lalak, Zbigniew Szkoda, Marek Wójcik, Marek Madej, Dariusz Szydłowski, Jolanta Rybka, Grażyna Chmiel, Edyta Tylega, Bogumiła Banach, Marta Chomiczka, Grzegorz Radek, Maciej Majcherek.

GRZEGORZ LALAK

Ukraińscy uczniowie

Od momentu napaści Rosji na Ukrainę rozpoczął się exodus ludzi uciekających przed wojną, bombami, śmiercią i zniszczeniem. Do 23 marca granicę polsko - ukraińską przekroczyło ponad 2 miliony uchodźców, głównie kobiet i dzieci. To, jak Polacy przyjmują sąsiadów jest budujące i czujemy dumę na myśl o tych, którzy przyjęli pod swój dach uciekinierów, zaopiekowali się nimi, zadbali o ich potrzeby. Wśród nich są także mieszkańcy naszej gminy.

Przyjeżdżając do rodzin lub instytucji uchodźcy zaczynają myśleć o tym, co zrobić z dziećmi i ich edukacją. Pierwsze ukraińskie dzieci pojawiły się w szkole w Tomaszowicach już 28 lutego. Stopniowo rosła ich liczba, pojawiły się też w innych placówkach. Stan na 23 marca: SP Jastków - 8 uczniów i 2 dzieci przedszkolnych; SP Płusowice - 8 uczniów i 3 dzieci przedszkolnych; SP Tomaszowice - 19 uczniów i 5 dzieci przedszkolnych; SP Snopków - 2 uczniów i 3 przedszkolaków.; SP Ożarów - nie ma dzieci z Ukrainy. Łącznie, w 4 szkołach gminy Jastków, mamy 35 uczniów w klasach I-VIII i 13 dzieci w oddziałach przedszkolnych. Wszyscy zostali dopisani do istniejących klas, a nasi uczniowie przyjęli kolegów serdecznie i zaopiekowali się nimi. W każdej ze szkół zorga-

nizowano naukę języka polskiego w odpowiednich grupach wiekowych, w wymiarze 2 godz. tygodniowo dla każdej grupy. W szkole w Tomaszowicach uczniowie ukraińscy mają dodatkowe lekcje języka polskiego z wolontariuszami, którymi są nauczyciele szkoły, poza tym raz

w tygodniu prowadzi je pani Jadwiga Kozłowska, językoznawca, prof. UMCS i mieszkanka Tomaszowic. W ramach wolontariatu raz w tygodniu jako pomoc nauczyciela pracują także studentki pierwszego roku ukrainistyki UMCS. Ich zadaniem jest tłumaczenie dzieciom tego, co mówi nauczyciel, pomaganie w odczytaniu poleceń, tekstów z podręcznika itp.

Jak wszędzie tak i w szkołach pojawiają się pytania i problemy, choćby taki, że liczba ukraińskich uczniów jest zmienna, co utrudnia planowanie pracy. Na przykład do szkoły w Tomaszowicach zapisało się 34 dzieci, z czego siódemka nie pojawiła się w ogóle, trójka była przez chwilę, bo pojechała dalej. Nie wiemy ilu uczniów przybędzie do szkół w najbliższym czasie, ilu z nich wyjedzie do innych miejscowości, nie wiemy jak długo potrwa wojna (oby jak najkrócej!). Wiemy natomiast, że te dzieci wymagają uśmiechu, stabilności i zajęcia, które wypełni im dni i odwróci od wiadomości z Ukrainy, w której zostawili ojców, braci, sąsiadów. Chcemy zapewnić im dobre samopoczucie w szkole, spokój, zbudować dobre relacje i to się udaje. Nasi uczniowie przyjęli ukraińskich kolegów bardzo dobrze. Weszli z nimi w interakcje, rozmawiają podczas przerw, pokazują szkołę, zaczynają spotykać się poza lekcjami.

HELENA SKOMOROWSKA

Rzeczpospolita
PolskaUnia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Rekrutacja do projektu „Aktywizacja zawodowa i społeczna”

Serdecznie zachęcamy mieszkańców gminy Jastków do udziału w projekcie „Aktywizacja zawodowa i społeczna” nr projektu: RPLU.11.01.00-06-0011/19, realizowanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa 11 Włączenie społeczne, Działanie 11.1 Aktywne włączenie.

W ramach projektu będzie można **bezpłatnie** skorzystać ze wsparcia, tj.:

- poradnictwo zawodowe i psychologiczne,
- indywidualne doradztwo zawodowe,
- warsztaty kompetencji społecznych i życiowych,
- szkolenia i kursy zawodowe dostosowane do indywidualnych potrzeb i predyspozycji,
- staże zawodowe

Ponadto w ramach projektu „Aktywizacja zawodowa i społeczna” zapewniamy:

- profesjonalną kadrę specjalistów,

materiały dydaktyczne,

- catering dla uczestników,
- stypendium szkoleniowe,
- stypendium stażowe,
- badania lekarskie, ubezpieczenie NNW, ubezpieczenie w ZUS,
- wsparcie finansowe w postaci zasiłków i pomocy w naturze,
- bezpłatne, dobrowolne spotkania - rozmowy z psychologiem w ramach terapii rodzinnej.

Kryteria kwalifikacyjne do projektu: osoby powyżej 18 roku życia z terenu gminy Jastków (zamieszkujące gminę zgodnie z Kodeksem Cywilnym), będące klientami GOPS lub kwalifikujące się do pomocy GOPS - w szczególności: osoby biernie zawodowo, osoby bezrobotne, pozostające bez zatrudnienia, o niskich kwalifikacjach.

Wartość projektu wynosi: 907 620,33 zł

Dofinansowanie z Unii Europejskiej: 771 477,28 zł

Projekt realizowany w okresie: od 01.01.2020 r. do 31.12.2022 r.

Celem głównym projektu jest wzrost aktywności społeczno-zawodowej oraz poprawa dostępu do rynku pracy osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym (42 osoby), klientów GOPS poprzez kompleksowy program wsparcia, obejmujący diagnozę potrzeb uczestników oraz stworzenie indywidualnej ścieżki reintegracji, a także wsparcie z wykorzystaniem usług aktywnej integracji o charakterze społecznym i/lub zawodowym i/lub edukacyjnym i/lub zdrowotnym. Projekt realizowany jest z uwzględnieniem zasady równości szans i niedyskryminacji poprzez równy

dostęp do wsparcia, w tym również dostęp dla osób z niepełnosprawnościami oraz stosowany jest język wrażliwy na płęć.

Serdecznie zapraszamy do uczestnictwa w projekcie.

Szczegółowych informacji dotyczących projektu udzieli Państwu pracownik socjalny Niedbała Karolina:

- pod numerem telefonu – 508045356,
- osobiście w tut. Ośrodku w dni powszednie w godzinach 7.30-15.30 (pracownik socjalny od godziny 11.00 - 15.00 może być w terenie).

Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej – edycja 2022

Program jest w całości finansowany ze środków Funduszu Solidarnościowego. Wartość otrzymanego dofinansowania wynosi 3 655 200,00 zł. Głównym celem programu jest zapewnienie dostępności do usług asystencji osobistej, tj. wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym osób z orzeczeniem o niepełnosprawności. Program poprzez zapewnienie wsparcia oraz pomocy adekwatnej do występujących potrzeb ma wpłynąć na poprawę jakości życia osób niepełnosprawnych, w szczególności poprzez umożliwienie im jak najbardziej niezależnego życia. Osoby niepełnosprawne mają możliwość skorzystania z pomocy asystenta m.in. przy wykonywaniu codziennych czynności, załatwianiu spraw urzędowych czy podejmowaniu różnego rodzaju aktywności społecznej. Program ma na celu również przeciwdziałanie dyskryminacji i wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych poprzez umożliwienie im uczestnictwa w wydarzeniach społecznych, kulturalnych czy sportowych.

Uczestnik programu nie ponosi odpłatności za usługi asystencji osobistej.

Kto może skorzystać z pomocy asystenta?

1. Dzieci do 16. roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji

2. Osoby niepełnosprawne posiadające orzeczenie o niepełnosprawności:

- a) o stopniu znacznym lub
- b) o stopniu umiarkowanym albo
- c) traktowane na równi do wymienionych w lit. a i b.

Na czym może polegać pomoc asystenta?

Asystent osobisty pomoże osobie niepełnosprawnej w wykonywaniu czynności dnia codziennego, załatwianiu spraw urzędowych; korzystaniu z dóbr kultury (np. wyjścia do muzeum, teatru, kina, galerii sztuki, na wystawy), a także wyjściu, powrocie lub dojazdach w inne miejsca (np. do lekarza, do sklepu, na rehabilitację). Asystent pomoże również w zaprowadzaniu dzieci z orze-

**DOFINANSOWANO
ZE ŚRODKÓW**

Funduszu Solidarnościowego
"Asystent osobisty
osoby niepełnosprawnej" – edycja 2022

**DOFINANSOWANIE
3 655 200,00 zł**

**CAŁKOWITA WARTOŚĆ INWESTYCJI
3 655 200,00 zł**

czaniem o niepełnosprawności do szkoły lub przyprowadzaniu ich z niej, o ile szkoła nie zapewnia dowozu.

Limit godzin usług asystencji osobistej finansowanych ze środków Funduszu przypadających na 1 uczestnika wynosi nie więcej niż:

- 840 godzin rocznie dla osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności z niepełnosprawnością sprzężoną;

- 720 godzin rocznie dla osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności;

- 360 godzin rocznie dla:

a) osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności,

b) dzieci do 16. roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub dłu-

gotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Osoby zainteresowane skorzystaniem z usług asystenta osobistego proszone są o dostarczenie do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jastkowie karty zgłoszenia wraz z aktualnym orzeczeniem o niepełnosprawności.

Kartę zgłoszenia do programu można pobrać ze strony internetowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jastkowie:

http://gops.jastkow.pl/aktualnosci-678-program_asystent_osobisty_osoby.html

**GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ
W JASTKOWIE**

Świadczenie wyrównawcze

Zmiana przepisów dotyczących rodziców dzieci niepełnosprawnych, którzy przeszli na wcześniejszą emeryturę (EWK) w latach 1989-98. Na tzw. wcześniejszą emeryturę EWK w latach 1989-98 mogli przejść opiekunowie niesamodzielnymi dziećmi z I lub II grupą niepełnosprawności, jeśli istniała ona od urodzenia lub powstała przed ukończeniem 18 roku życia. Warunkiem było sprawowanie osobistej opieki nad dzieckiem oraz staż pracy (20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn). Zasady te regulowało rozporządzenie Rady Ministrów z 15 maja 1989 r. (Dz.U. nr 28, poz. 149), które utraciło moc w 1999 r., ale osoby, które do tego czasu spełniały przesłanki, zachowały uprawnienia do emerytury EWK. 1 stycznia 2022 r. weszła w życie ustawa z dnia 29 października 2021 r. o świadczeniu wyrównawczym dla osób uprawnionych do wcześniejszej emerytury z tytułu opieki nad dziećmi wymagającymi stałej opieki.

Kto może otrzymać świadczenie wyrównawcze.

Zgodnie z nowymi przepisami świadczenie wyrównawcze może otrzymać osoba, która:

- jest uprawniona do wcześniejszej emerytury na podstawie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 maja 1989 r. w sprawie uprawnień do wcześniejszej emerytury pracowników opiekujących się dziećmi wymagającymi stałej opieki, w kwocie niższej niż wysokość świadczenia pielęgnacyjnego, o którym mowa w art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- w dalszym ciągu sprawuje nad dzieckiem opiekę, z tytułu której nabyła prawo do wcześniejszej emerytury,
- aktualnie pobiera świadczenie emery-

talno-rentowe w kwocie niższej niż wysokość świadczenia pielęgnacyjnego, o którym mowa w art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

Co zrobić, żeby otrzymać świadczenie. Aby otrzymać świadczenie, należy złożyć wniosek do ZUS. Można go pobrać ze strony <https://www.zus.pl/wzory-formularzy/emerytury-renty/swiadczenie-wyrownawcze-dla-osoby-uprawnionej-do-wczesniejszej-emerytury-z-tytułu-opieki-nad-dzieckiem-wymagajacym-stałej-opieki/-/publisher/details/1/wniosek-eswk/3091596> lub wypełnić w oddziale ZUS. Prawa do świadczenia pielęgnacyjnego nie mają osoby, które mają ustalone prawo do emerytury, renty, renty rodzinnej z tytułu śmierci małżonka przyznanej w przypadku zbiegu prawa do renty rodzinnej i innego świadczenia emerytalno-rentowego, renty socjalnej, zasiłku stałego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego lub rodzicielskiego świadczenia uzupełniającego.

Jaka jest wysokość świadczenia wyrównawczego. Emeryt otrzyma świadczenie w wysokości kwoty stanowiącej różnicę między świadczeniem pielęgnacyjnym a kwotą pobieranego świadczenia emerytalno-rentowego.

Świadczenie emerytalno-rentowe będzie uwzględnione w wysokości brutto, łącznie z dodatkami - z wyłączeniem dodatku pielęgnacyjnego - i innymi świadczeniami. Uwzględniona będzie także kwota świadczeń przyznanych przez zagraniczne instytucje właściwe do spraw emerytalno-rentowych oraz kwota innych dodatków i świadczeń, wypłacanych wraz z tymi świadczeniami na podstawie odrębnych przepisów (z wyłączeniem dodatku pielęgnacyjnego). Uwaga! Należy powiadomić ZUS o wszystkich okolicznościach, które mają wpływ na prawo do świadczenia wyrównawczego lub jego wy-

sokość. Dotyczy to sytuacji, w których np. ustała opieka nad dzieckiem, nastąpił tymczasowy areszt lub osoba uprawniona odbywa karę pozbawienia wolności, przyznano, ustało lub zostało ponownie przeliczone świadczenie przyznane przez zagraniczną instytucję właściwą do spraw emerytalno-rentowych.

(INFORMACJA PRZYGOTOWANA PRZEZ GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W JASTKOWIE)

Spotkania nauczycieli

SP w Tomaszowicach zaprasza na cykliczne spotkania grupy wsparcia specjalistów pracujących w szkołach gminy Jastków: pedagogów specjalnych, nauczycieli wspomagających, logopedów, neurologopedów, pedagogów szkolnych, psychologów, nauczycieli prowadzących kształcenie specjalne, zajęcia rewalidacyjne i korekcyjno-kompensacyjne.

Podczas spotkań będziemy dzielić się doświadczeniem. Liczymy na to, że w grupie będzie okazja do wymiany informacji

oraz do poszukiwania wspólnych rozwiązań. Nauczycieli, którzy czują potrzebę i widzą sens takich spotkań zapraszamy do zgłaszania swojego udziału. Proszę to zrobić poprzez odesłanie swoich danych do kontaktu na adres: sptomaszowice3@wp.pl (imię i nazwisko, numer telefonu, adres e-mail). Pierwsze spotkanie grupy odbyło się 4.03.2022 r. w Tomaszowicach, drugie - 28.03, w Snopkowie. Czekamy na kolejnych nauczycieli.

HELENA SKOMOROWSKA

Dodatek osłonowy – nowe świadczenie

Dodatek osłonowy jest jednorazowym świadczeniem, które ma zniwelować rosnące ceny energii, gazu i żywności. Dodatek będzie przysługiwał gospodarstwu domowemu, którego przeciętne miesięczne dochody nie przekraczają **2100 zł*** w gospodarstwie jednoosobowym albo **1500 zł*** na osobę w gospodarstwie wieloosobowym.

*dochód w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 111 oraz z 2021 r. poz. 1162, 1981, 2105 i 2270).

Warto złożyć wniosek o dodatek osłonowy nawet jeśli dochód przekracza ustalone kryteria dochodowe, ponieważ obowiązuje tzw. **zasada „złotówka za złotówkę”**. Oznacza to, że dodatek osłonowy będzie przyznawany nawet po przekroczeniu kryterium dochodowego, ale kwota dodatku będzie pomniejszona o kwotę tego przekroczenia. Przy czym minimalna kwota wypłacanych dodatków osłonowych będzie wyniosić 20 zł.

Wysokości dopłat w skali roku w ramach dodatku osłonowego:

- jednoosobowe gospodarstwo domowe otrzyma 400 lub 500 zł* przy założeniu, że jej dochód nie przekroczy 2100 złotych,
- gospodarstwo 2-3 osobowe otrzyma 600 lub 750 zł* przy założeniu, że dochód nie przekroczy 1500 złotych miesięcznie na osobę,
- gospodarstwo 4-5 osobowe otrzyma 850 zł lub 1062,50 zł* przy założeniu, że dochód nie przekroczy 1500 złotych miesięcznie na osobę,
- gospodarstwo 6 i więcej osobowe otrzyma 1150 zł lub 1437,50 zł* przy założeniu, że dochód nie przekroczy 1500 złotych miesięcznie na osobę.

***podwyższenie kwoty dofinansowania jest uzależnione od źródła ogrzewania** – wyższa kwota dodatku przysługuje w przypadku gdy głównym źródłem ogrzewania gospodarstwa domowego jest kocioł na paliwo stałe, kominek, koza,

ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane węglem lub paliwami węgl pochodnymi, **zgłoszone do centralnej ewidencji emisyjności budynków (CEEB)**, o której mowa w art. 27a ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej

Ośrodka Pomocy Społecznej w Jastkowie: <http://gops.jastkow.pl/aktualnosc-574-dodatek-oslonowy-informacje.html> oraz na stronie Ministerstwa Klimatu i Środowiska: <https://www.gov.pl/web/klimat/do-pobrania>

- tradycyjnie (papierowo):
- wrzucając wypełniony i podpisany wniosek do skrzynki podawczej zlokalizowanej przy wejściu do budynku Gminnego

Ośrodka Pomocy Społecznej w Jastkowie (Sieprawice 24):

- osobiście – formularz wniosku można pobrać, wypełnić i złożyć bezpośrednio w punkcie obsługi interesantów Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jastkowie (Sieprawice 24), który jest czynny od poniedziałku do piątku w godz. 7.30-15.30.

Do wniosku nie dołącza się zaświadczeń o zarobkach ani innych dokumentów potwierdzających wysokość dochodu. Dochody osób ubiegających się o przyznanie dodatku osłonowego weryfikowane są za pomocą systemu teleinformatycznego.

Przypominamy o wpisaniu poprawnego numeru konta bankowego do wypłaty dodatku osłonowego oraz podanie adresu e-mail. Na wskazany we wniosku adres poczty elektronicznej zostanie wysłana informacja o przyznaniu dodatku osłonowego.

W przypadku pytań lub wątpliwości prosimy o kontakt telefoniczny pod numerem 815022085 wew.17 lub 815020477 wew. 17.

Świadczenia przyznane na kompletne wnioski złożone w styczniu 2022 r. zostaną wypłacone w 2 równych ratach, tj. do 31 marca i do 2 grudnia. **Osoby, które nie złożyły wniosku do końca stycznia, nadal mogą ubiegać się o wsparcie. Termin upływa w dniu 31 października 2022 r.** W tym przypadku wypłata 100% dodatku zostanie zrealizowana najpóźniej do 2 grudnia 2022 r.

GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W JASTKOWIE

Ministerstwo Klimatu i Środowiska | www.gov.pl/klimat | Rządowa Tarcza Antyinflacyjna

Złóż wniosek o dodatek osłonowy

Zrekompensuj ostatnie wzrosty kosztów energii elektrycznej i gazu ziemnego!

Jak Ty i Twoja rodzina możecie skorzystać ze wsparcia?

Aby otrzymać wypłatę dodatku, złóż wniosek w swoim urzędzie gminy do 31 stycznia 2022 r. Wypłatę otrzymasz w dwóch równych ratach.

wypłata I raty do 31 marca | wypłata II raty do 2 grudnia

Jeżeli przekroczysz pierwszy termin składania wniosków, to wciąż możesz ubiegać się o dofinansowanie. **Wniosek możesz złożyć do 31 października 2022 r.** W tym przypadku wypłata 100% dodatku zostanie zrealizowana do 2 grudnia 2022 r.

Całkowita pula dodatków to ponad 4 mld zł.

Więcej dowiesz się w swoim urzędzie gminy. Kontakt: 81 502 20 85 lub 81 502 04 77

ewidencji emisyjności budynków (Dz. U. z 2021 r. poz. 554, 1162 i 1243).

Uwaga: Deklarację do CEEB można wypełnić i złożyć za pośrednictwem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jastkowie.

Jak i kiedy złożyć wniosek o dodatek osłonowy?

Wnioski można składać do 31 października 2022 r.:

- za pośrednictwem platformy ePUAP. Formularz wniosku o dodatek osłonowy jest dostępny na stronie Gminnego

Bal karnawałowy w Placówce Wsparcia Dziennego w Płouszowicach

1 lutego w Placówce Wsparcia Dziennego w Płouszowicach, czyli w świetlicy odbył się bal karnawałowy. Dzieciaki i opiekunki przebrały się za najróżniejsze postaci z ulubionych bajek i filmów. Na parkiecie, przy skocznej muzyce wszyscy bawili się wspaniale. Były też konkursy, w których dzieciaki z ogromną chęcią wzięły udział. Po tańcach i zabawach przyszedł czas na odpoczynek i przepyszny poczęstunek. Głównym daniem była najsmaczniejsza na świecie PIZZA, a na deser słodkie smakołyki.

ILNA BESZTAK

Szkolny wolontariat

Wbieżącym roku szkolnym szkoła w Tomaszowicach zorganizowała kilka akcji charytatywnych, nastawionych na pomaganie potrzebującym i dzielenie się dobrem. Wszystkie te akcje nie mogłyby się udać, gdyby nie postawa nauczycieli, uczniów i rodziców. Dziękujemy im wszystkim za rozumienie potrzeb i czynny udział. Zawsze mogliśmy na Was liczyć i mamy nadzieję, że tak pozostanie.

Od początku roku szkolnego przyłączyliśmy się do ogólnopolskiej akcji pomocy „Pawełek Kijak – mały bohater kontra SMA”. Kieruje nią grupa sześciolatek i jej wychowawca, pani Iwona Majcher. Już od 2 lat dzieci śledzą losy Pawełka, wysyłają mu życzenia świąteczne i zbierają nakrętki, a pieniądze z ich sprzedaży przeznaczają na leczenie i rehabilitację chorego kolegi. Dziękujemy wszystkim, którzy w swoich domach postawili pojemnik na nakrętki i nie wyrzucają ich ale przynoszą do szkoły. Regularnie zbieramy też karmę i wspomagamy lubelskie schronisko dla zwierząt. W listopadzie zbieraliśmy także koce i poduszki, które często w domu przeskadzają, a w schronisku służą bezdomnym zwierzętom. W okresie świąt Bożego Narodzenia, kiedy nasze serca otwierają się na pomaganie, szkoła zorganizowała trzy akcje.

Na początku grudnia, pod hasłem „Ty też możesz zostać świętym Mikołajem”, zbieraliśmy środki czystości i kosmetyki dla podopiecznych domu dziecka „Dworek” w Dąbrowicy, odpowiadając na konkretną potrzebę podopiecznych. W grudniu i styczniu 34 uczniów i 6 nauczycieli uczestniczyło w publicznej zbiórce na

rzecz podopiecznych fundacji „Życie z autyzmem” w galeriach handlowych Auchand w i Leclerc. Łącznie pracowaliśmy 4 dni po 8 godzin. Szkoła pomagała także organizacyjnie, np. w opiece nad wolontariuszami z II i IX LO. Najdłuższą trwałą akcją pod hasłem „Podaruj dobro”, polegającą na tym, że grupa nauczycieli przez okres

ok. miesiąca robiła z własnych materiałów tzw. ładne rzeczy świąteczne (skrzaty, stroiki, wianki na drzwi itp.), które przed świętami Bożego Narodzenia zostały sprzedane na internetowej aukcji, a zarobek (ok. 2400 zł) przekazaliśmy Hospicjum Małego Księcia.

H. SKOMOROWSKA

Lena Synderkiewicz - 12 lat

Z okazji nadchodzących Świąt Wielkiej Nocy składamy Państwu najserdeczniejsze życzenia zdrowia oraz wszelkiej pomyślności.

Niech ten szczególny czas napełni Państwa pokojem, wiarą i miłością, da siłę pokonywania trudności i nadzieję, by z ufnością patrzeć w przyszłość.

*Teresa Kot
Wójt Gminy Jastków*

*Marek Wieczerzak
Przewodniczący Rady Gminy Jastków*

Jest

Kuchniemki